

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

METAL HAYATLAR

BERNA
DURMAZ

BERNA DURMAZ 1972 yılında Kırklareli'nde doğdu. İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Kamu Yönetimi Bölümü'nden mezun oldu. İlk öykü kitabı *Tepe'deki Kadın*'ı (2011), *Bir Hal Var Sende* (2012), *Bir Fasit Daire* (2013) ve *Karayel Üşümesi* (2016) izledi. *Bir Fasit Daire*, 2014 yılında Haldun Taner Öykü Ödülü'ne değer görüldü.

İletişim Yayınları 2681 • Çağdaş Türkçe Dizisi 461

ISBN-13: 978-975-05-2511-7

© 2018 İletişim Yayıncılık A. Ş. (1. Basım)

1. BASKI 2018, İstanbul

EDİTÖR Duygu Çayırıcıoğlu

KAPAK Suat Aysu

UYGULAMA Hüsnü Abbas

DÜZELTİ Nebiye Çavuş

BASKI Sena Ofset SERTİFİKA NO. 12064

Litros Yolu, 2. Matbaacılar Sitesi, B Blok, 6. Kat, No: 4NB 7-9-11

Topkapı, 34010, İstanbul, Tel: 212.613 38 46

CILT Güven Mücellit SERTİFİKA NO. 11935

Mahmutbey Mahallesi, Devekaldırımı Caddesi, Gelincik Sokak,

Güven İş Merkezi, No: 6, Bağcılar, İstanbul, Tel: 212.445 00 04

İletişim Yayınları SERTİFİKA NO. 10721

Binbirdirek Meydanı Sokak, İletişim Han 3, Fatih 34122 İstanbul

İl: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58

e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rante.org>

BERNA DURMAZ

Metal Hayatlar

iletişim

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

Keseksiz sürülen, yumuşacık, kokulu bir topraktı halbu-ki. Önce yumrulu, taneli hasadından oldu. Karnını halı gi-bi örten sarmaşıklerle oyalandı uzun bir zaman. Sonra da iş-te üzerine bu beş kollu, üç gövdeli devasa yapı konduruldu.

Düzlüğün tam ortasına kurulmuştu fabrika. Öyle olun-ca etrafını, örümceğin ağını sarması gibi, döne dolana evler, yollar, okullar, dükkânlar sardı. Hiç yoktan bir şehir orta-ya çıktı. Kendi kendine türediğinden eciş bücüş, çarpık çur-puk oldu.

Fabrikanın, bu çirkin çoğalmayı giderek daha ürkütü-cü bir yere çevireceğini kimse bilemezdi. Çok uzaklardan denkleriyle gelenler, oluk oluk aktı hangar kapılarından içe-ri. Uğultuyla çalışan büyük makinelerin, fokurtulu dev ka-zanların, varillerin, saatlerin, göstergelerin, kolların, buton-ların arkasında kayboldular. Cıvatalar, dişliler, akslar, zin-cirler, kayışlar, kıvrılıp bükülerek ve durduğu yerde giderek kuntlaşarak biçimden biçime sokmaya başladı her şeyi. Me-tal aksamaların etten bir uzantısı olarak iş görecektir olan bu in-sanları bile.

Hayatlarını parça pinçik edip, paylarını en çok ikiden üçe çıkaranlardı onlar. Makinebaşı insanları. Döşleriyle dayanıp itelemişlerdi önlerindeki. Bunca yıl bir santim ilerlemedi engelleri. Sırtlarında, çukurlardan hallice, derin, akıntılı, sı-zılı çökmeler oluştu. Etleri eriyip seyrelti, kemikleri aşındı. Pörsüyen kasları yüzünden deri kaplı iskelete döndüler. İnsanın küçülmeyen tek yeri gözleriymiş, öyle olunca bu insanlar kocaman, simsiyah iki boncuk gözden ibaret kaldı.

Kara, yağlı is içeride ne varsa üzerini kaplamış, en altta kalan tabakalar taşlaşmıştı. Kazan kazan asitli, bazlı sıvılardan çıkan bu dumanlı havayı soluyan işçilerin içleri de aynıydı kuşkusuz. Bazıları plastikleşen soluk borusu ve ciğerlere rağmen hayattaydı. Çoğuysa dayanamıyordu buna. Önce ağızlarından bir koku yayılıyor, çürüdüklerini günler sonra anlıyorlardı. İçi boşaltılmış çuvallar gibi yığılıp kalıyorlardı oldukları yere. Demir kollara, yaylara, ağır metal aksamalara yapışan eller, bir bir çözülüyordu.

Bir sabah Çapa, güçlü kollarından dolayı fabrikada ona öyle diyorlardı, yatakhaneyle üretim alanı arasındaki yolu yürümek için yola çıktığında, yere tıpır tıpır bir şeylerin düştüğünü fark etti. Parmak kemikleri, el ayasına bağlandığı yerden, sakız gibi uzayıp sarkıyordu aşağıya. Bir iki defa, aşağı yukarı sallanıp, ip gibi inceliyor, inceldiği yerden pıt diye kopuveriyordu. Düştükleri yerde, boğumlarından kıvrılıp duruyorlardı solucan gibi. Görünce içi yandı Çapa'nın. Henüz kopmamış öteki parmaklarıyla toplamaya uğraşıysa da sonunda hepsi yere yapıştı.

Yoldan, gece vardiyasından dönenlerle, sabah işçileri gelip geçtiğinden Çapa'ya yardıma koşanlar oldu. Gelenler can havliyle çırpınan parmakları yerlerine diktirmek için revire yetiştirmek istediler ama sönmüş balon gibi pörsüdü kaldı parmaklar. Bunca yıl iş gören o güçlü, kalın kemikli parmakların gözlerinin önünde böyle kaybedilişi içler acısıydı.

Hak ettikleri derin saygıyı, gösteriye dönüştürmeden, içlerinde duyup, yürüyüp gitti işçiler.

Çapa, yarım kalan elleriyle ne yapacağını bilmez halde bekledi yolda. Şefine bu durumu bildirmesi ve makinenin bir an önce işlemeye başlaması gerekiyordu. Çocuk yaşında çalışmaya başladığından bu yana ilk kez yapılması gerekeni geciktiriyordu Çapa. İlk kez, sebep olacağı aksamayı önemsemiyordu. Sadece bir dakika. Avcunun içindeki parmaklarını cebine koymadan önceki o bir dakika. Cebine koyar koymazsa üretim alanına doğru hızla yürümeye başladı.

Rengi koyulaşp, siyaha çalan parmakları, el ayasını kürek yaparak zorlukla toplamıştı yerden. Her adımda avuç içleriyle cebini yokluyor, parmakların orada olduğundan emin olamıyordu bir türlü. Ellerindeki uyuşmadan dolayı, dokunduğu yerleri hissedemiyordu çünkü. Cebine koyamadan yere düşürmüş olabileceğini düşünüp arkasına bakmıyor ama dönüp aramaya vakti olmadığından yürümeye devam ediyordu. Şefin ona söyleyeceklerini düşünüp, kan ter içinde kalıyordu yürürken. Parmağı olmayınca hızlı da mı yürüyemezdi insan? Öyleydi demek. Bacakları titriyordu. Ne kadar istese de hızlanamıyordu. Kollarını salladıkça kopuk yerler sızlıyordu. Aynı anda içinde yine bir ezilme olarak duydu parmakların kaybını. Onlarla, makinesinin simidini çeviremeyeceğini hatırlayıp içi bir kez daha ezildi.

Şefin odasına varıncaya kadar, yüzlerce merdiven çıkmış, en az on kişiye onu neden görmek istediğini anlatmıştı. Bulduğundaysa olanları anlatacak gücü kalmamıştı Çapa'nın. Odanın kapısında durup öylece bekledi.

Şef önündeki panodan, makinelerden birinin çalışmadığını görmüştü çoktan. Nedenini anlamaya çalışıyor, bu durumu yukarıdakilere nasıl rapor edeceğini bilemiyordu. Telefonların birini kapatıp, ötekini açıyor, sesi giderek yükseliyordu. Çapa büyük bir soruna yol açmanın üzüntüsüyle du-

ruyordu kapıda. Yarım elleri ve küçülmüş bedeniyle orada olduğu fark edilecek gibi değildi.

“Haber vermeye geldim...”

Şef, aradığı yanıtı bulmanın telaşı içinde onu dinlemiyordu bile.

“Nerdesin, raporunu yazıp, gecikme maliyeti çıkaralım hemen.”

Çapa'nın elindeki uyuşukluk, kolundan başına doğru yayılıyor, düşünmesini engelliyordu. Rapor için ne yaşadığını anlatması gerekecekti şimdi. Yazacak çok bir şey yoktu aslında. Parmaksız kalmıştı birdenbire. Öyle olunca makinenin simidini tutamaz, çeviremez, kolunu indiremez, levhaları çıkaramazdı ama bunların hiçbirini söyleyemedi, ellerini gösteremedi. Sadece çok sessiz, “Yapamadım, dedi.

Şefinse bu kadarını bile duymaya zamanı yoktu.

“İşinin başına.”

Çapa hareket ettirdikçe sızlayan ellerini yavaşça kaldırdı ve “Bir işim yok, ellerim yüzünden,” diyebildi.

Bir süredir bir şeyler oluyordu fabrikada. Fısıltılı sesler perde perde yükselip duyulmaya başlamıştı. Yatakhane, yemekhanede, molalarda, paydoslarda çoğaltılıyordu. Ara ara çatallanıyordu elbette. Kimi, hemen, diyordu, kimi yararı yok. Kimi, bu olanaksız diyordu, kimiye olmalı. Bu sözler aldı yürüdü, yankılandı düzlüğe yayılı yapıda. Dalgalı bir denize dönmeye başladı düzlük. Tahılın tohumuna can vereceğine, kopuk uzuvları saklayan toprak, jöle gibi titredi durdu fabrikanın altında.

Sonunda işçiler, bir sözün etrafında toplandıklarında, dev blokların, makinelerin arkasından, yaylıların, dişlilerin arasından, üretim alanından, depolardan, çöplüklere kadar dip köşe, fabrikanın her yerinden, birer birer gün ışığına çıkmaya başladılar.

Çiğiz güllerle süslenmiş bahçeye çıktıkları o sabah, güneş-

ten gözleri kamaşanları görenler, şaşkınlıktan dillerini yutabilirdi. Kimi, bedeninin bir parçası yenilmiş bir halde yarımken, kimininse yıllarca demire yapışan elleri metalleşmişti. Onları ilk kez gün ışığı altında ve bir arada gören üst katlardaki beyaz gömlekli ofis insanları, bahçedeki partal parça, dökük sökük duranlardan korktu. Aynı anda, bu yarım insanlar, aynı sözle bağırmaya başlayınca bu tuhaf durumda ne yapacaklarını bilemediler.

İlk kez böyle bir uğultu geliyordu fabrikadan. Oranın gıcırtilı seslerine alışık olan şehirdekiler, neler oluyor deyip, demir parmaklıklı kapının önünde birikmiş, şaşkınlıkla bakıyorlardı içeridekilere. Yıllardır makinelerin arkasından çıkmayan bu insanların varlığı da neye benzedikleri de çoktan unutulmuştu.

Eksilen organlarını geri istiyordu bahçedekiler. Fabrika sahibi, çalışanın eksilen uzvunu, organını yerine koymak zorundaydı. Bunu yapmazsa makineleri durduracaklarını söylediler. Küçük bir vidanın yerinden oynaması bütün çalışan aksamaları durdurmaya yeterdi.

Üst katlarda bir yerde yaşadığı bilinen fabrikanın sahibi, pancar gibi kızarmış suratıyla bir süre çıkamadı odasından. Tuhaf görünümlü bu insanların ne istediklerini anlamakta zorlanıyordu. Yanındaki iş bilir yöneticilerle uzun uzun konuştu. Fabrika, içinde onca ağır makinesiyle, bir küçük sandal gibi parça parça olabilirdi bu fırtınada. Sonunda,

“Yerine konulabilir olanlar tek tek konulacak, olmayanlar içinse bir çare düşünülecek. Şimdi dönün köşelerinize, işletmeye devam edin makineleri,” dedi.

Başını üst katın penceresinden uzatarak aşağıya bakmadan söylemişti bunları.

İşçiler işlerinin başına döndü ve o günden sonra eksiklerin yerine konması için sıranın kendilerine gelmesini beklemeye koyuldular.

apa, elinin yarım halini ve cebine doldurduğu pörsük parmakları şefe gösterdiğinde, bir süre önce yaşanan bu olayları hatırladı ikisi de.

“Parmakların yerine dikilecek gibi görünmüyor,” dedi şef.
“Evet, kemikleri yok.”

Masanın başındaki, dosyaları karıştırıyor, gerekli yerleri imzalıyordu. Raporu hazırlamıştı sonunda. apa kapının eşiğinde kıpırtısız durmaya devam ediyordu, parmaksız iki avuç halinde. Bu suçlu eksikliğin odada durmasına daha fazla katlanamayan şef çapa’yı yetkili bölüme gönderdi sonunda.

Bölüm çalışanları, gece gündüz bu işlerle uğraşmaktan yorgun düşmüştü. Yine de en ince ayrıntısına dek özenerek, ince metal borulardan parmaklar yaptılar çapa için. Parmak köklerine erimiş kalay ve kurşun doldurmaları gerekti önce. elik alaşımı çubuklar böylelikle ele lehimlenebildi.

apa, yıllar önce, fabrikanın kocaman kapısından girmişti içeri. şimdiyse fare deliği büyüklüğünde bir delikten dışarı bırakılıverdi. Karşısında uzanan yoldan yürüyüp şehrin içlerine dek yürüdü. Yapıların beton donukluğu önlerinde sıralanıp oturan insanların demirden başları, gövdeleri güneş altında par par parlıyordu.

Beyaz Soluklu Şehir Yaratığı

Ayvazana bir sabah kondunun kapısından başını uzattı. Ne çok oğul, ne çok kız oldu, dedi, yetişmez mi? Oradakiler, sokağın, karşı evin insanıydı, ne dedi yine bu kocakarı, dediler.

Kıvamlı bir sis inmişti şehre sabahtan. Televizyondaki adam, deniz seferleri durduruldu, diyordu. Ayvazana ne denizi ne seferlerini bilir ama bildi göz gözü görmeyince daha çok insan yitecek. Tıpkı oğlu gibi, o yaratığın karnında kaybolup gidecek. Oğlu, bir ihtimal dönmektedir, dönüş yolunu şaşıracak.

O gündü. Kutuda satılan süttten yağ çıkardığına nasıl sevindi Ayvazana, bir pinçik olsun. Topaklanmış tereyağını sardı temiz bir beze. Yukarı apartmanların birindeki küçük gelini Güneş'e götürdü. Güneş el çabukluğuyla tuzladı topakları, konserve kavanozlarına doldurdu. Bir yandan da konuşuyordu Ayvazana'yla. Yaşlı kadın mutfak sandalyesine bir bacağına altına alarak oturmuş, önüne konulan kara bisküvileri ağzında ıslatarak yemeye çalışıyordu.

“Geldi mi sana?” dedi ikinci ısırtıkta.

Belki gölgelerden, kuytulardan, kıyın kıyın... Bir umut.

“Gelmedi,” dedi Güneş.

Başını bilir gibi salladı, ağzını sıkıladı Ayvazana. Yudumu ağzında kaldı, yutamadı.

“Çay vereyim sana.

Aynı baş sallaması. Oyalandı Güneş, ne yaptığını bilmeden. Buzdolabındaki reçellerle turşuların yerlerini değiştirdi, kabı kacağı indirip, tekrar geri doldurdu. Bakınca kadını, gözleri ıslanmış, yüzünde bir acı gülümsemeyle buldu.

“Sana narla elma ağacını anlattım mı?”

“Anlat Ayvazanam.”

“Anlattım mı?”

“Gene anlat.”

Derin bir nefes aldı kadın. Anlatmaya güç için. Koştı, sürahiden yarım bardak su doldurup önüne bıraktı Güneş. İlk kez dinleyecekmiş gibi, dizinin dibine kıvrılıp suspus bekledi. Ayvazana da bekledi biraz, aldı sözü sonunda.

“Derler ki, Hıdrellez gecesi sabaha dek bekleyin Hızır Aleyhisselam'ı. Bir eli bahar, bir eli berekettir. Beklersin. Eşiğe bir leğen kum koyarsın. Hızır'ın ayak izini ararsın sabaha. Görürsen yıl boyu esenlik senin. Uğur, yücelik senin. Yüreğin, bedeninin, aklın çalışması alır karşılığını. Hak, hakkıyla dağılır, bulur yerini. Ne söz geçer, ne hak geçer birinden ötekine. Öyle adil.

Böyleydi o gece de. Kapımızda ısırgan, eşiğimizde bir kupa kum. Akşamdan yaktığımız ateşten atladık bir bir. Attık üzerimize yapışanı, zehir zemberek yaşamları. Attık, yaktık ateşte. Ateşimiz sönmek üzereydi. Bırakıp çekildik ev içlerine. Ortalık sessizleşti. Kurbağalar bağrışıyordu arada bir. Biri susup öteki başlıyordu. Başkaca ses yoktu dışarıda. Sonra onlar da kesildi. Yıldızların kırışması durdu, gece durdu. Ateş pır pır edip birden sönüverdi. Evlerde bekleyenler tutulular belki nefeslerini, belki de çoktan uyudular. Bir ihtimal

öyleydi. Belki bir ben gördüm gecenin durduğunu, belki de sırf benim için durmuştu.

Kapının ötesinde bir gölgeydi önce. Sonra ete kemiğe büründü. Sonra üzerine bir mintan bir pantolon geçirilmiş oldu. Sonra bir yüzü oldu. Yıllar var görmediğim. Sonra o yüze bir gülümseme yayıldı. Bir içimlik.

Geldi, kondu yanıma. Anne, dedi, ben geldim. Asfaltları, mazgalları, çukurları, tümsekleri aştım da geldim.

Ben, dedim, sen Hızır soyundansın mutlaka, ondan gelişin. Su gibi aktık birlikte toprağa. Bana sarıldığını kimse görmedi, kimse işitmedi bizi. Görseler inanmazlardı.

Öyleyken. Sabaha dönünce dünya. Işıyınca ortalık, her yeri görünür yapınca. Biz de görüldük bahçenin ortasında.

Bir nar ağacı, oğlum. Bir elma ağacı, ben. Öyle yan yana, dal dala sarılıp kaynaşmış, durmuşuz. Bir gecede ben elma vermişim, oğlum nar açmış. Bir gecede olmuş işte bütün bu olanlar.”

Gözleri ışıltılı kadın, bir derin nefes daha aldı. Sonra yavaş yavaş söndürdü gözündeki ferî.

“Toprağa, dala hükmü olan Hakk’ın, demire sözü geçmez mi gelinim?”

Ayvazana bunu sorunca sözün sahiden kendisine geçtiğini sanan Güneş irkildi, toparlandı. Halının orta yerine saplı kalan narla elma ağacına bakıyordu yaşlı kadın. Cevap beklediği yoktu. Dalına tutunmak ister gibi, boşluğa elini uza- tıp devindi birden.

“Niye kalktın?”

“Yapılacak işler var.”

Yoktu halbuki. Uyuşmuş ayağını sürüyerek yürüdü gitti. Kondunun tahta kapısını, içeriden sürgüledi.

Geceleri uyuyamıyor uzaktaki sesler yüzünden. Siren, motor vızıltısı, kalabalıkların bağırıtısı hiç bitmiyor. Trafiğin kuyu gibi yankılı uğultusu geliyor buralara, otoban yakın.

Birileri acıyla bağılıyor, yardım istiyor, can havliyle kaçıyorlar. Sert adımlar pat pat yankılanıyor asfaltlarda peşleri sıra. Her gece birileri kaçıyor, birileri kovalıyor onları. Biliyor, soramıyor oğullarına Ayvazana. Erkenden eve gelip oturuyor onlar da. Gece çıkmalarına ne oldu, kapı önü oturmalarına? Neden erkenden, içeriden dönüyor anahtarlar. Bir şeyler oluyor şehirde. Her ne ise olan, açılan yollardan buralara geliyor. Sis gibi bir korku iniyor şehre. Ona söylemeseler de anlıyor Ayvazana.

Çocukluğunda ıssız yerlerdi ona korku salan. Ormanın cıvıltısı, ışısız toprak yolun ini cini, perisiydi. Yer evlerinin baca ısığıydı. Rüzgârda cama çarpan dal sesi, sabah sisinde öten karga, durup dururken asılı olduğu çividen kurtulup yere düşen süt güğümüydü. Hepsinden biraz, yüreği ağza getirip tıp tıp attıran ne varsa oydu işte. Ürpermelere, zıncı diye kalbi durduran korkulara dair ne varsa hepsi toplaşıp gelmişti demek ta buralara. E, herkes gelince o da gelmişti besbelli. Trenlerin paslı demiryollarına verip ayağını, elektrik tellerine tutuna tutuna bulmuştu işte şehrin yolunu. Herkes gibi, belki herkesten de önce dibe köşeye, meydana, bulvara, arka sokaklara, gökdelenlere, kondulara gelip yerleşmişti. Evden eve, köprüden tünellere, tünelden meydana, meydana arka sokaklara, oralardan kulaklara ve kulaktan kulağa dalga dalga yayılıp dağılmış, bütün şehre, kenarının çöplüğünden ortadaki billur kulesine, denizinden tepesine dek her yerde fısır fısır konuşulur olmuştu.

Ayvazana kapı kapı dolaşmalarından anladı böyle olduğunu. Çalışmak için sabahları şehrin dört tarafına dağılıp akşamları gelen kızlardan, gelinlerden, oğullardan öğrendi. Ötelerde neler olduğunu onların konuşan değil susan dilleri söylüyordu.

Güneş üzülüyor Ayvazana'nın hallerine. Alsak köye götürsek, orada bir başına kalamaz. Burada türlü korkular üre-

tiyor aklından, anlattıkça korkuyor. Beklemeye de dayanamıyor artık kalbi. Bir de bugünlerde bir şehir yaratığıdır tutturmuş. Yolda her gördüğüne anlatıyor Ayvazana.

Öyle bir yaratılmış ki bu şehir yaratığı, ötekilere benzemez. Güpegündüz kalabalık caddelerde, tek kale maçsız sokaklarda çıkıyormuş insanların karşısına. Nerede, ne vakit ve hangi kılıkta görüneceği belli olmazmış. Diri diri yutuyormuş insanları. Geriye bir hırka bir gömlek kalmıyormuş. Bazen ağzına aldığı çiğneyip tükürüyormuş yola. Bir şaşkın, bir hırpani hal ile yoluna devam ediyormuş tükürülen.

Dinleyenler yürüyüp geçiyor.

Uzaklardan bağırtılar geliyor durmadan. Duyuyor Ayvazana. Kamyonun, burgacın sesi bile örtmüyor sesleri. O duyuyor, duymuyor mu başkaları? Sokağa çıkıp soruyor geçenlere. Anlamazdan geliyor hepsi. Niye bu sis iniyor bugünlerde şehrin üstüne? Yaratığın soluğu değil de nedir bu beyaz duman? Kimse bir şey söylemese de biliyor Ayvazana. O, besbelli. Kılıçtan keskin tırnaklı, gülle gibi pençelerini savuruyor her yere. Kafası bir ucunda şehrin, kuyruğu öte ucunda. Yayılıp yaslandığı yerleri eziyor bedeniyle. Sıkışık kalıyor oranın insanları. Ses veremiyorlar. Boynuzlarına takıyor şehrin yoksul insanlarını. Koşup duruyor. Koşup duruyor, rap rap... Ayak seslerini duyuyor her gece Ayvazana yatağında. Buz kesiyor her yanı. Görmese de biliyor, orada.

Bunları düşünmekten kalkamaz oldu sonunda. Üzüntüden, korkudan kolu bacağı tutmaz oldu. Kuş gibi kaldırıp doktora götürdü oğulları. Doktor şekerinden tansiyonuna bir torba daha ilaç yazdı da korkularına çare bulamadı.

Yattığı yerden inler gibi konuşuyor Ayvazana.

“Ne çok oğul, ne çok kız oldu, yetmedi mi?”

Yaranın Ucu

Yırtık ağın hüznü inmiş üzerine. Duruyor. Kuskün. Buna değil aslında küslüğü, ötekilere. Söyleyemiyor.

“Al bak,” diyor Tuğla Ağan.

İri bir istavriti eliyle tartıp uzatıyor oğlana.

“Bunlar iyi.”

Bakıyor Handi. Gözleri küçülmüş uykusuzluktan. Ağına bir tane bile balık takılmamış.

“Dert etme diyor,” Tuğla. “Sen odun taşı varile. Ateşi yak.”

Aklı evde Handi’nin. Evdeki kızlarda. Ciğerine işlemiş sözlerinde, iğne başı bakışlarında topunun. Zehir zemberek suskunluklarında.

“Ben onlara ne yaptım Ağan Ağabey?” diyor. Çömeliyor ka-
hıyır ağların içinde.

Ağan’ın bu çaresiz soruya bir cevabı varsa da içinden kendine söylüyor sadece. Handi’ye hiç demedi. Oğlan bu kıyıya gediğinden beri demedi bir şey. Ağ verdi, balık verdi. Balıkçıların oraya, kalacağı bir kulübe yapmasına yardım etti. Ama bir şey demedi.

Saat sessizce ilerlemiş. Haber etmeden. Akşamı bulmuş.

Yanmış gün boyu ortalık. Evin taşı kızarmış. Soğumaz gecede. Hava soğur, taş yanar. El vurulmaz. Handi köşenin sivrisine verir sırtını. Öyle durur. Yalnız girmeye çekinir. Kızlar uzakta. Bahçenin orada, ağaçların altında. Alışık oldukları hayatlardalar. Konuşmaları, yürüyüşleri, sesleri... Hepsi yıkılmaz bir donukluğun sürmesi için. Bir taş oynamaz yerinden. Bir rüzgâr esmez, yaprak kıpırdamaz. Gece uyumadan önce yanı başlarına koydukları hayatlarını, sabah yerli yerinde bulurlar.

Handi'nin öyle mi? Şu anından öncesi yok. Koyu gölgeler içinde ölmek ve yaşamak arasında gidip gelen yer değiştirmeler var sadece geçmişinde. Bir zamanlar o da böyle bir çatının altındaydı. Yerle bir oldu toprağa karıştı o çatı. Sonra da annesini kattı oraya. Giderek bütün bir köyü. Herkes uzak uzak köşelere dağıldı. O da böyle bir süredir orada burada. Çalışkan çocuk, gittiği yerde boğaz tokluğu demeden...

Ağan buldu onu. Nasıl, neden bulduysa? Illa gel demese gelmeyecekti. Bir sıcak yemek için değil, nerede olsa bulur Handi. Değil. Ağan bir baba gibi bakmasaydı gözlerine...

Bahçede oturuyorlar zaten. Kızlara zararı ne? Dutun altına çekiyorlar masayı. Ağan bir büyük rakıyı açıyor akşamdan. Handi içmezdi, alıştı sonra. Kızların girip kaybolduğu kapıya bakıyor. O sığağa rağmen ev buz gibi. Öyle geliyor oğlana. Onu istemiyor ev. Biliyor da... Ağan bırakmıyor. Arkasından konuşulanlara aldırmış etmiyor hiç. Askerde orada değil miydi, o zaman kara bir kızıdan söz etmemiş miydi Ağan? Getirmeye kalkmamış mıydı onu? Anası öldü öldü dirildi de, gelin etmediler oraların kızını? Dağın, taşın kavruk halkını iyi ki de sokmadılar içimize. Ya şimdi bu oğlan kim ola ki? Belli değil mi?

Desinler. Ağan, yıllardır içinde kanayan yarayı iyi etmeye çalışıyor sadece. Oğlanın kara kıvrıcık saçlarına baktıkça ta-

mamlıyor yarım kalmışlarını. Ya da öyle olacağına inanıyor.

Handi çok uğraşmış ilk geldiği gün. Kıvranmış kızlarla konuşmaya. İki söz etsin istemiş aradaki dağları aştıracak. Olmamış. İki eli iki dizinde oturmuş sonra, gözleri ezik üzüm. Böyle bilmeden, sorup soruşturmadan... Niye kinli bakıyorlar yüzüne? Sorsunlar ki desin. Ağan Ağabey gibi adam yok desin. Şu yeryüzünde yok. Başka dünyalarda bile yok. Adam gibi adam, desin. Bildiği bu onun. Bir gün bile sormadı, niye bu iyi adamın baba gibi kol kanat germesi ona, bunca yıldan sonra sahip çıkması? Sormuyor. Ağan Ağabey, diyor adama, ötesini bilmiyor.

Kızlar bir ağır gülle olup oturmuşlar karşısına. Kaşları çatık. Öyle olunca önüne konulan yemeği bile bitiremedi Handi. Birkaç laf geveledi ağzında. Çiğnemedi yuttu ağzındakileri. Söylediklerinin biri bile duyulmaz mı? Bir hıh olsun çıkmaz mı ağızdan? Handi yüreği sıkıntılı gömülmüş oturduğu sandalyeye.

“Ağan ağabey geç mi gelir? Bana, gel dedi, o yüzden...”

Birinden ses çıkmamış. Ne oldu diyen yok, sen kimsin diye soran. Çıbanın irinli başına bakar gibi yüzlerini buruşturup bir bir kalkmışlar yanından. Uğursuza bulaşılmaz, deyip, öylece yüzüstü bırakmışlar oğlanı. Sessizce. Kapanır sanmışlar konu. Sessizliğin örtüsü altında hepten büyümüş.

Handi'nin uzağına ne düşer? Nasıl uzak tutulur oğlan ateşin gözünden? Mavi mor alevin içinden çıkmış o. Ağu yalayıp oldum demiş. Geldiği yerlerde de itilip kakılmış ya hiç bu kadar yakmamış canını.

“Kimsesizlik zor Ağan Ağabey,” diyor oğlan. “Sen gelip beni bulunca o yıkıntıda, gel deyince... sandım ki...”

Ötekiler bilmez, belki sezmiş olmanın yetmez aydınlığı. Kulak ardı edilebilir fısıltısı belki. Gözün görmez halinin aldatıcılığı. Başka ne? Bilmezler.

Handi bir koşu caddeyi geçti. Kıyıda, rüzgârla uçacak ku-

lübeye doğru soluksuz gitti. Kontrplak kaplamış her yerini. Balıkçılardan branda bulmuş. Taşların ağırlığını dizmiş çatısına sıralı. Kapısı kapı gibi sağlam. Korur dışarının seslerinden onu. Böyle bir sığınağı olmadı daha önce. Kapının dışında, Tuğla Ağan gibi bir adam olmadı. Dalgaların sesine veriyor kendini. Uyuması uyuma oluyor. Konuşmaktan kaçma oluyor çoğu kez. Sanki bu dünya onun değil. Onun değil, ne çıkar?

Kızlar babalarını almadılar eve sonunda. Oğlanı da kaçırtıp. Ağan, tekne işleri çok, yardımcı olsun oğlan demedi mi, iş için demedi mi, yersiz yurtsuza ekmek kapısı olsun hem. Eve getirme de neyin nesi? Oğlan ömrünü denize verecekse versin. Vermeyecekse oyalanmasın buralarda, gitsin. Nereden geldiyse. Nereden geldin sen Handi? İsmi ne tuhaf. Huzuru kaçmışlar arasında durma. Varlığın ve düpedüz kara yüzünle. Gelme aramıza. Demediler. Deselerdi konuşurdu Handi. Derdi, benim olan sizinkinin altında değil. Benim olan sizinkilerle aynı ve bir.

Demediler. Handi de demedi. Kimse bir şey sormayınca konuşmadı. Handi, bir akşam karanlığında geldiği bu yeri, güpegündüz, göz aydınlığında terk edip gitti.

Ardından çok konuşan oldu. Tuğla her bulduğunu getirirse içimize, dediler. Merhamet sökmez bunlara, dediler. Dışarıdan doluştular hep, balık işine bile girdiler... Bir o eksikti, kimdir neyin nesidir... hırslı mı hırsız mı? dediler.

İyi ki oğlan duyamayacak kadar çok uzaklaşmıştı.

Ağan söylenenleri duyup duymazdan geldi. Sahilde, boş kulübenin önünde, yırtık ağları dikerken sessiz sessiz ağladı.

Kızlar, çıban başı yarılmış da irini akmış gibi rahatladı. Sahi, neden bu kadar tuhaftı oğlanın adı? Hiç sormadılar.

Pencereden bakıyoruz kedimle. Dışarısı bir dünya curcuna. Ne acelesi varsa, açılmış kabak çiçeği gibi, soyunmuş dökmüş pirüpak sabah. Şehrin çocuğu, yaşlısı, çalışanı dökmüş sokaklara. Kimi okula, kimi işe, kimi kapı önlerine. Kimi işte yel yepelek yaşamalara. Gün başladı ya, durmayın evlerinizde. Doldurun sokakları, otobüsleri, binaları. Akın akabildiğiniz kadar oluk oluk. Delin, deşin, parçalayın yerin yüzünü. Derinine temel atıp, bıçak gibi saplayın toprağın karnına binalarınızı. Camlar, metaller giydirin üzerlerine ki ışınsın. Girin çıkın o binalara girin çıkın, bütün gün. Bahçe zararlıları gibi kıymık kıymık, parça pinçik her gün, her saat, düzenli yiyip bitirin dünyayı. Bu yüzden bu sabahın erkeninde kalkmalar.

Kedim bacaklarıma sürtünüyor, hayır diyorum, biz çıkmayız. Duvarlarda saatler çınn çınn. Dön, dur, yürü, otur bitmiyor bir türlü gün. Sünen saniyeler yüzünden uzuyor. Kocam bir uğraş bul kendine sıkılmazsın, diyor. Buluyorum. Kanaviçe beyazına kandan çiçekler yapıyorum.

Ay geçecek, sonra öteki ay. O da bitince diğeri. Üst üstü

toplınınca yıl geçmiş olacak, sonra öbürü. Bunları düşünüyorum yatağımda bütün gece. Varlığını düşünüyorum zamanın, tonlarca ağırlığıyla gelip çöküyor boğazıma. Kimi gün kalbimin üzerine. Nefes alamıyorum, göğsüm sıkışıyor, daralıp daralıp atıyorum kendimi camlara. Dışarısı çerçöp, beton, cam, metal, insan. Etten duvar insan. Geçit yok. Çık-mak yok şehirden. Yollardan kaporta nehirleri akıyor. Gidiyor, götürüyor ötelere yol ve ötelere geri getiriyor, çıkış yok.

Kırmızı lahana doğradım turşu için.

Uğultusu, bağırtısı, cızırtısı göğe uçuyor. Gökdelenlere, kulelere, uçaklara, uydulara çarpıp geri dönüyor şehrin sesleri. Dönünce düştüğü yerde bir ses bombası etkisiyle çarpıp yayılıyor.

Akşamdan sirkeye yatırdım.

Saatin tınlaması da çoğalıyor bu yüzden. Kulağımın zarı yırtılacak gibi oluyor. Uyuyamıyorum geceleri. Isıtıcıya su koydum, fincana iri taneli kahve. Koyu içiyorum. Ayakta kalmalıyım. Yel değirmenleriyle savaşıyorum her gün. Elimde kılıç kalkan yerine delikli kepeçle teflon tavam. Rüzgâr esiyor davlumbazın deliğinden, ötüyor. Üşümüyorum.

Televizyonda arkası yarının kim bilir kaç bininci bölümü. Seven gençler cilveleşip duruyor ekranda. Benim zamanımda yoktu böyle sevişmeler. Evi, işi, eşiği bel bilip sarılmam boşuna değil. Ben daha yirmisinde yokken derin derin nefes alıp suyun dışında, ta derinine daldım evin. Yatak odası yatağın olduğu yerdir, mahremin olduğu, kuytunun kâbusu. Çatır çatır yarıp yırtılırken kasıklarım gözlerimi kapayıp camlara buğday serpmeyi düşlemiştim, kış kuşları için.

Otuz yıl olmuş, dün gibi. Soba yoktu o yıl evimizde. Annemle babam evdeki fazla sobayı getirecekti, kış erken bastırdı, gelediler. Soğukta kaldık. Fön makinesiyle ısıttım ıdrar sızısı yerlerimi. Maydanoz kaynatıp leğen leğen, buha-

rına oturdum. En ucumdan yandım da öyle bildim kadınlığımı. Yoksa nereden... Ve daha en başında, annemin sözüyle tembihlenmişim. Yıllar geçip zaman değişse de söz sönüp unutulacağına, büsbütün büyüdü. Can alıcı kuş gibi, pençe pençe ömrümden aldı. Kır dizini, evindir, demişti annem. Kırdım, parçaladım. Evimi bir hapishaneye çevirdim sonunda. Annem görseydi bugünümü ne çok sevinirdi.

Kahvemi içerken böyle oradan buradan en olmadık şeyler geliyor aklıma. En çok da geçmiş günler geliyor. Bugün hiç geçmiyor çünkü. Doktor çok içme, dedi, çarpıntı yüzünden. Karşımda yeni doğan güneş kızıl, bulut örtülü gök, yerde kapkara, kımıl kımıl şehir. Parmaklarımın arasında annemin bahçesinden getirdiğim tüylü sardunya. Aşağıda, iki adımlık bahçede bolca ağaç. İyi ki.

Altımızdaki yeşillere bakıyoruz kedimle birlikte. İğne uçlu yapraklarını yiyoruz hayatın. Sonlanmamış ne varsa dibine dek sıyrıp. Bitişleri kutsuyoruz yüksekten. Atlasak, benim kafam patlar, kedimin karnı. Görenler bunu görür yalnızca. Oysa o kafadan neler geçti az önce. Bilmezler. Kedimin karnı, heyecanla, deli gibi indi kalktı. Bilmezler. Dört duvarın, çatının, camın nasıl cendere olup çıktığını bilmezler bu iki gövdeye. Demirden, dikenli, kanlı. Sıkılmışlığın cana ve canla birlikte her şeye kastını. Atlamasak, camın gerisine, zamana tutsak bir yaşamı sonuna dek yaşayacağız birlikte.

Kedim dışarı çıkmak için miyavlıyor kapıların önünde. İnlmeli, tınlamalı çıkıyor sesi. Yürek dayanmaz. Bana bakıyor, duraksız miyavlamaların saniyelik aralarında. Benden yardım diliyor. Kapının kolunu indirmemi, kapıyı aralamamı, peşi sıra gitmemi istiyor. Merdivenlerden zıplayarak inmeyi özlüyor. Bensiz çıkamaz. Basamakların birinde oturup bekler. Caddeye açılan apartmanın kapısını açmam için yalvarmaya başlar bu kez de. Gözlerini devire devire, kafa-

sını arkaya, öne ata ata. Etrafımda dönüp, yeniden kapının önünde oturma turlarını defalarca yapa yapa kapıyı açtırır belki sonunda.

Atarız biz de hızla kendimizi dışarı. O dört ayağıyla yeri tepe tepe koşar, benim iki ayağım birbirine dolanır yürürken. Bunca zamanın oturmuşluğu, yatmışlığı, on metrekareyi dakikada on kez dönüp dolaşmanın tutukluğu çözülür de sokağın upuzun uzayıp gidişine alışır adımlarım.

Kedimin yerde ne bulduysa koklamaktan burnu düşer. Koklarken sonsuz, sınırsız merakını tek tek, yavaş yavaş, usanmadan gidermeye çalışırken ben yürümenin tadını çıkarırım belki.

Sokağa güneş ışınları eğik düşüyordur bu saatlerde. Evlerin, ağaçların gölgesi upuzundur. İki ağaç arası vuran ışık, yaprak yaprak, kımıl kımıldır yerde, parkelerin arasında. Kedim bulduğu ışıklı alanlarda dört patisini yukarı kaldıra kaldıra yuvarlanır. Yatar, sırtüstü kalır. Işığın hatırına, açık havanın, ağaçlardaki kuşların, yaşamanın aşkına, tadına doya doya varır. Kedi coşkusu sarar sokağı. Beni bile içine alır.

Bu ev içi tutsaklığı biter o vakit. Herkes gibi olabilmenin, benzer haller takınabilmenin, hızlı yürüme, otobüse yetişme, köprü trafiğine küfretme gibi sokak hallerini kapmanın vakti gelir.

Ben de herkes gibi duraklarda duran otobüslerin numaralarını ezberlerim örneğin. Sinema biletinin, soğanın, ekmeğin fiyatını bilebilirim. Postanenin yerini soranlara söylerim. Market kasiyerlerine, iyi günler, derim, yolları süpüren işçilere, kolay gelsin. Simitçiden bir simit alabilirim, bir sigara yakarım yolda. Herkes gibi, herkes kadar, bir pasta dilimi alabilirim kendime hayattan.

Deli gibi her yeri koklayan kedim, yorgun uyur kaldırımın hirinde. Ona yaklaşan kedilere tıslamayı öğrenmiştir, sinekleri kovalamayı. İribaş köpeklerden kaçmayı öğren-

miştir. Ama en önemlisi bir erkek kedinin ona yaklaşmasına izin vermiştir nihayet. Onun karnını sırtına dayamasına. Koklamasına, kendi gibi miyavlamasına. Ne çok şey öğrenmiştir kedim bu bahar. Ne çok gün görmüş oluruz dünyadan, sestten, güneşten.

Ama ben dışarı çıkamam. Hayır çıkamam, kedim de çıkmaz bensiz. O sokaklardan yürüyemem ben, uzayıp gittikçe bir bulantı başlar ve daha yarı yola gelmeden yığılıp kalabilirim. Hızla gelen bir araba beni görmez ve çarpabilir. İnsanlar üzerime doğru yürüdükçe başım dönebilir yine.

Kocam diyor ki, sendelediğimi fark eden kapkaççılar üzerime atılıp çantamı alabilirmiş benden. Issız yollarda tinerci balıcı çocuklarla karşılaşabilirmişim. Teyze abla dinlemez, beni beş on yerimden bıçaklarırmış. Kalabalığa karışamam, belini patlayıcılarla donatmış biri kendini patlatabilirmiş. Uzaklara gidemem, evimin yolunu bulamayıp hastanelerin acil servislerinde ölümü beklerken bulabilirmişim kendimi. Hayır, camda bile durmamalıyız kedimle. Serseri kurşunlar gelip bizi bulabilirmiş.

Birazdan gelir, yemeğini önüne koyar karşısına otururum. Osman ne benimle konuşur ne kedimi okşar. Bazen, öylesine, günün nasıldı, diye sorarım. O da her zamanki gibi, “Bu şehir beni öldürüyor,” der. Bacaklarını uzatır sehpaye, kızmama aldırış etmeden konuşur. “Nasıl bir rezalettir otobüsler, insanlar balık istifi. Dışarısı çıkılacak gibi değil,” der.

Artık sormuyorum, tatillerde dışarı çıktığımız ilk günlerimizi çoktan unuttum. Bazı gün istemiyor değilim, “Sahile doğru bir çıkarsan beni de, yürüsek mi denize karşı?” diyorum. İşte o vakit nasıl deliriyor Osman, gözlerini belertip, “Hafta sonu, sahil mi diyorsun, hem de bu güneşli havada? Şimdi nasıl insan kaynıyordur orası vıcık vıcık. Çiğ çiğ yerler adamı onlar, yere düşürüp üstünde tepinirler. Trafik nasıl düğümdür şimdi, kavga kıyamet.”

Dinledikçe boğulur gibi oluyorum, yüreğim sıkışıyor. Kocam da anlattıkça ter içinde kalıyor. Sanki ikimiz de o sıkışıklığın içinde kalmışız ve bir daha çıkamayacakmış gibi oluyoruz.

“En iyisi biz evimizde oturalım,” diyor.

Ben ondan gizli dönüp kedimin kulağına fısıldıyorum.

“Merak etme, bir gün birlikte çıkacağız bu evden.”

Taze Talaş Kokusu

Yine yollardaydı kardeşi için. Kıyın kıyın yürüyordu duvar diplerinden. Geri dönmeye teşne. Gün, renklerini dökmüş-tü caddeye. Sesten mürekkep çağıltısının ortasında o, durmuş ve durulmuş olanın rehavetiyle ayrık, yabancı. Şehrin irkiltisi, şaşkınlığı yüzünde.

Sağa sola bakındı. Yürüdü, durdu, aksadı bir ayağı. Geçen kıştan kalma kırık anısı, yanlış kaynama. Kapılara sürtünerek geçti. Katır katır. Orlondan süveteri parladı her sürtünmede. Etek kısmı sobaya değdiği için sararmış. Kömür karası, is kokusu da cabası. Yaza kadar çıkmazdı sırtından kahve krem damalı süveter. Karısının bin hüner ördüğüydü. Ölmeden önce.

Yazıklanıp duruyordu küslüğün bu kadar uzadığına bir küçük mesele için. Parmaklarını saya saya yürüdü, bir kısa bir uzun adım. İki kısa, bir uzun adım. Dura, döküle. Saya saya. Kaç ay geçmiş, geçmiş de ne olmuş? Ne kardeşi olacak meczubun ağarmış yüzü, ne kendisinin başı göğe ermiş. Böyle küs, uzak durmanın bir anlamı var mıydı?

Ah, bir odun olaydı sağlamından. Kör kütük. Budaklı. Su-yu çekmiş, ağırlaşmış, kavlamış. Bir avuca geleydi.

Taş yolları unutmamış, hatırlıyor. Çok oldu gelmeyeli. Bir iki kez dönmüşlüğü var bu sokak başından. Daha öteye gitmeye cesaret edemeyip. “Ne olacak bizim ormandaki barakanın hali?” diye diye... Şimdi bunu demeyecek. Diyecek olsaydı dönerdi yine yolun yarısından.

Karısının öldüğü gün de dönmüştü buralardan. Birkaç yaz önce. O gün ne orman ne ev... Kaybının acısıyla öyle bilmeden yürüyüp gelmişti işte. Kardeş de duymayacaksa acısını kim duyacak? Kimseye duyurmadan gömmüştü karısını.

Odun gibi olmalıydı insan. Yağmurda çürümeli. Güneşte kavlamalı. İçinde büyüyen kurtlarıyla delik deşik olmalı. Günü gelince de sünger gibi, un ufak olup karışmalıydı toprağa.

Gece bölündü birden uykusu, dağa bakıp düşündü. Orada, yağmurun altında çürüyordu evleri. Kararmış, süngerleşmiş ahşabın canı kalmamıştı ayakta durmaya. Ben olmasam ona yakın, çoktan yıkılırdı şimdiye, diye düşündü. Ama kolay mı her yıl döküleni kaldır, yıkılanı onar... Ben olmasam çoktan. Böyle diyecekti kardeşine, artık yetişemiyorum ayakta tutmaya, yıllarca görmediğin evin anılarını saklıyorum, bir bizim için. Bir gün gelir de tekrar görürsün diye.

Bu defa dönmedi yarı yoldan. Köşeyi hızlı adımlarla geçti, duraksamadı bile. Göz alanına girdi böylece kardeşinin oturduğu apartman. Gerçi kapısından dönmüşlüğü de vardı birkaç kez. Bu defa dönmeyecek. Zili bile çalacak. Açmazsa yumruklayacak kapıyı. Bu defa dikilecek karşısına. Dikilecek... Ne diyeceğini bilmiyor, olsun dikilecek karşısına.

Apartmanın girişini de geçti. Buradan da geriye dönmedi ya. Merdivenleri çıktı. Dairenin kapısını karıştırdı, kapılarını değiştirenler olmuş. Boyayanlar, çelik kapı taktıranlar. Onunki aynı. Kahverengi ahşap.

Kapıyı babam ormanın en güzel ağacından yapmıştı. Hızarı bizim için açtığında nasıl sevinirdik kardeşimle. En güç-

l  ağacı yere sermenin utkusuyla, bu evimizin kapısı dediğinde, neredeyse tamamlanmıştı orman evimiz. Artık köye kadar yürümeyecektik gece gündüz. Orman işletmesi babam gibi bir çalışanına bir evlik ağaç vermiş, orada yatın kalkın, ormanı koruyun, ağacı koruyun demiş. Babam en güzel ağaçları bizim için seçip kesmiş, mis kokulu meşeleri, kayınları, taze talaşı, hızarın homurtulu bağirtısı. Annemin sevinci, sevinci...

Kapı açılınca taze talaş kokusunu hatırlatacaktı kardeşine. Bir de ağaç kabuklarından yaptıkları tekneleri.

Gece uyanınca, yatağın kenarına oturdu, uyuyamadı bir daha. Evin sessizliği nasıl uğultulu geldi kulağına. Boşluk nasıl gırtlığına dek çıkmış sel suyu gibi, boğuluyordu. Nefesi daraldı birden, ilacı masanın üzerinde, dilaltı. Uzanamadı, alamadı. Başucundaki bir bardak suyu içemedi ellerinin titremesinden. “Sabaha çıkar mıyım ki?” deyip durdu sabaha dek. Gün, ışığını odaya döktüğüne inanamadı. Uzun bir gece... Ölmeden geçen uzun bir ömür, katlanılır şey değildi.

Kapıda duruyordu. Parmağı zilin düğmesinde. Bastı birden. Uzun bir çalış değil. Kısa, ürkek, pişman olmuş gibi. Çekti parmağını, bekledi.

İçeriden, derinden bir hışırtı geldi önce, bir poşet gibi. Terlik sür mesi, yerde halı yok, marley tıkırtısı. Kapıya yavaşça geliş, ağır ağır açış. Belli ki ondan beter bir haldeydi o da. Kapının sürgüsü boşalıp açılınca, karşı karşıyaydı iki yaşlı adam. Çok uzun yıllardan sonra.

Tahta evde kalmak için hafta sonlarını iple çekerdi ikisi de. “Okulları var,” demişti annesi. “Köydeki evi bozmayalım, ben kalırım yanlarında. Sen gelip gitme dağın yolunu her Allahın günü. Biz geliriz tatillerde. Hem evin işini düzene kor, yemeğini suyunu bırakır, hem çocuklar yanında iş öğrenir,” demişti.

 nce,  yle bakakaldı kapıyı açan, bir şey diyemedi. Sonra

dudaklarında ezilip ufalanan bir gülümsemeyle, “Gel,” dedi, “gir içeri.” Bir adımla içeri girip durdu öteki. Kapının kapatılmasını bekledi. Birlikte koridoru geçip odaya girdiler.

Gözlerini odanın boşluğunda gezdirdi. Tanıdık geldi, köyde tek odalı evinin tek yataklık ülkesinde ilaçları ve sancılılarıyla nasıl bir başınaysa, kardeşi de burada, şehrin kalabalığının ortasında aynıydı işte. Yatağa doğru yürüyüp ucuna ilişti.

Kapıyı taktıklarında içerinin loşluğu oyun alanı gibi olmuştu ikisine de. Burada uyuyup uyanmak, ormanın içinde, hayvanların yanı başında uyuyacaklarını bilmek ürpertmişti içlerini. Taze kesilmiş çam kokusu genizlerini yakmıştı.

Dışarıdan, seyyar satıcının mikrofonundan gelen boğuk sesi dinlediler bir süre. Geçip gidince aralarındaki sessizlik daha bir duyulur oldu. Ev sahibi belki yeni uyanmış, belki de yatmadan önce içtiği haplar yüzünden açılammış gözlerle bakıyordu kardeşine. Öteki, geldiğine bin pişman sallanarak duruyordu ayakta. Dayanamayıp kanepenin ucuna oturdu. Komodinin üzeri ilaç kutusundan görünmüyordu.

“Yanına al.”

“Neyi?”

“Yatağa birleştir iyice, yattığın yerden kolun yetişebilsin.”

Dilaltı ilacının yatağın uzağında kalmasının ne demek olduğunu iyi biliyordu.

“Ha, evet.”

Karşısındaki tekli koltuğa oturdu. Aralarındaki en güzel anıyı hatırladı o da. Konuşmayı devam ettirebilmek için soruverdi.

“Tahta ev duruyor mu hâlâ?”

Öyle, damdan düşer gibi. Duraksadı, ne diyeceğini bilemedi bir süre karşısındaki. “Niye geldim?” diyordu durmadan içinden. “Bu soruyu duymak için değil mi?”

“Yıktım ben onu,” dedi. “Kurttan, yağmurdan eriyip git-

mişti tahtası zaten. Sünger gibi un ufak olmuş kalasları tek tek söktüm yerinden. Bir balta vuruşuyla yerle bir. Toprağa karıştı gitti.”

Kardeşinin içinin cız etmesini duymak istedi, titrediğini görmek ya da bir yüz kasını, acıyla. Yoktu. Başka da hiçbir şey konuşmadılar. Konuşulamayacak kadar açıktı her şey.

Kalkmalı, yol uzun. Buradan ta ormana dek. Gece olmadı oraya varmalı ki karanlıkta yol iz bulmak güçleşirdi.

Dönüş yolu daha uzun sürdü içinin yavaşlaması yüzünden. Düşüne düşünce adımlarını sürüdü durdu. Şehri, köyü geçip ormana girdi sonunda. Barakanın defalarca yamanmış duvarına, kapısına baktı. Çatının arasında duran baltayı aldı, sakladı koynuna. İçeri girip dünkü yağmurda ııslak olmuş yorganın altına girdi.

Yapabilirim sandım. En uzağında kalabilirim düzmecenin, ölümüne saklayabilirim bildiklerimi. Bir rüyaya akıtıp belleğimi geceleri, gündüzleri bir yumurta kadar ak pak, soğuk... Bir löp edişte yutabilirdim aymazlığımı. Olabilirim sandım. En duygusuzundan, palto eteğine bulaşmış kusmuk gibi görölmeği göze alarak, bir türlü silinip gidemedenden işte.

Sonsuz süreceğ uykumdan, bir yansımayla uyanmasaydım eğer, bu ıpılık, bu irinli suda, sıradan yaşayışlara doğru sürüklenebilirdim. Herkes gibi.

Gölgeler bırakmadı bir türlü. Görüntüler, yansımalar bırakmadı. Tortop edip, yumak yumak fırlattılar yüzüme. Kaçmanın bir yolu olmadı. Buradayım işte. Kestim ellerimi, tırnaklarımı söktüm. Bacağıma bir bıçak sapladım, yürüyüşümdeki aksama ondan. Bu kadar ağır ilerleyişime bedeldi yaptığım. Ellerimden ne istedim. Hiç. Onlar gördüğüne uzandı sadece.

Bir akis nasıl kâbusu olur insanın, kabuk gibi sırtına yapışır, tepene biner, başından aşığı kaynar su gibi dökölür durmadan? Kimseye soramadım günlerce. Soracak kimsem

yoktu. Yusuf abi vardı, uzaktan akrabamız. Görmeyeli çok oldu. Bardaki adamlar vardı, kaldığım pansiyondan birkaç kişi. Kütüphanedeki kız vardı. Uğruna kaç kitap ödünç alıp okuduğum, onun için kitap fişleri üzerine bile ne şiirler uydurduğum kuyu bakışlı kız. Ama benim bu soruyu soracak kimsem yoktu.

Bazen aklım karışık olur, olur olmaza kızmışlığım. Kendime, dibine kadar küfür ettiğim olur. Alıp bir yerlere koymadığım. Telefondaki babamın sesi olur kulağımda. Sapsız bir baltadan bahseder hep babam, kendince beni tanımlar. Umursamaz görünürüm, sinirlenir babam. Susuşundan gerginliği buz gibi hissedilir. Annemin dövünmesi duyulur sonra. Oralarda ne işi var, gelsin buraya diye ağlaşır annem. Kaçamak karşılıklarla kapatırım telefonu. Bir süre, ne yürüdüğüm yolu ne yönümü bilirim. Pansiyonun çarşı içinde, esnaf lokantaları arasında sıkışıp kalmış, daracık kapısını görmeden geçer, fark edene kadar epey yürürüm.

Bu koca şehre kapılanmamın nedenini sorar ya annem, beni en çok bu soru yorar. Düşünür dururum. Bir yanıt bulamam.

İnsan kökünü illaki saptalamalı toprağa, öyle mi? Düzenli bir işi olsun, evi, arabası, takım elbisesi, parası... Düzgün adam desin görenler. Annemle babamın istediği. Bilmezler ki bunu yapanlar, her gün bir başın üstüne basıp bir baş daha yükselirler. Ayakları balçık kan. İnsan bir bilsin herkesi ve iki diyeni vursun alnının tam ortasından. Böyle açılır mı, bilemedim ben düzenli hayatın kapıları. Yapamadım.

Ben geç de olsa anladım. Anladığımı satır satır dizdim iplere. Astım, kuruttum. Ütüledim, boyadım, cilaladım, geçirdim üzerime. Giyinince üzerimdekilerin benim olduğunu düşünsünler istedim. Olmadı. Daha ilk karşılaşmada dököldü üzerimdekiler kum kum. Çırlıçıplak kaldım. Yalın ve sözcüksüz. Bedenden ve fikirsiz durdum önlerinde. Ben

kendimi böyle anlatamayınca adımı ipsiz sapsıza, boş gezenin boş kalfasına, en sonunda da deliye çıkardılar.

Şimdi nicedir bu meydanda, derimi çatlatan güneşin ve katır katır buz kestiren soğuşun altında duruyorum. Karanlıkta görünmüyorum. Üzerim kapkara. Aydınlıkta görülmek için bakılmayanım. Yine de duruyorum işte, hiçbir yere gidemiyorum. Kaçmayı unutturmak için kendime çok didindim. Çok uğraştım kendimi dünyanın rahminden çekip almak için. En güzeliydim yeniden dirilişin. Geleceğin kutsal kitaplarına gelişim böyle kaydedildi.

Sonunda ben de dedim diyeceğimi:

“Sen hey, kendine kutsal tufan! Kopmakta geç kaldın. Talanına yetişemedin yerleşiklerin. Senden önce tarumar ettiler göğü, yeri ve yerde bizden olanı. Bize bir omuz, bir baş vereni. Sen başımızda dönüp durmadan çok önce döndü bu devran. Açlar kamplara kondu, önlerine yemle su kabı. Tutkulular tutuklandı caddelerde. Kör kurşunlar uçtu, deldi göğü yedi yerinden. Yerde yedi baş dikildi acıyla. Ah kuşu uçtu üstümüzden. Sonra işte onu vurdular. Olacak her şey oldu. Şimdi sen misin kıyamet yoksa bu olup biten mi?”

Sanki yüz ya da bin yıl önceydi satır satır düzenli hayatım. Herkes gibi evlerin ve duvarların ve eşyanın çizdiği sınırlarımda yaş aldım. Sesimin yitik yankısıyla diledim, dilendim bir küçük huzur. Bir küçük parçaydı sahip olduğum, onu kaybetmenin korkusuyla dualar öğrendim. Sabahları ve geceleri uyumadan önce, dile döküp, mırıl mırıl, tespih gibi çektim, “N’olur elimden alma, düze çıkar, yokuş verme, hakkım olanı ver, zalime yem etme... diye diye.

Söyleneni yaptım. Söylenmeyip sezdirileni de. Yasak olanı lanetledim. Belki bazen sadece dışımdan, yüksek sesle. İçim başka dediyse de kimseye belli etmedim. Olmaz denileni olmaz saydım. Olurun saçmalığına kafa yormadım, neme ge-

rek. Yok dediklerinde, olanı yok saydım. Varın eksikliğini söylemedim kimselere.

Benim de çok zamanlar içime bir huzur doldu. Göğ, çiçeğ falan bakarken. Denizin serin suyuna girerken bir arınma hissi. Olabilirdi. Çözmüş olmasaydım ben bu şehrin lanetli gizemini.

Böyle düşünceler sarınca beni odamda duramaz olur, çıkar yürürüm. En uzak semtlerin otobüslerine biner, bilmediğim duraklarda inerim. Yürüdüğüm yolları görmem çoğunlukla, kasvet dolu odama dönmek içindir bu yürüyüşler. Gece telaşına kapılan insanlara karışıp kendimi unutmaktır amaç. Bazen içtiğim de olur bunun için, ama o gece içmedim. Her zaman kendime bozulur kafam ya o gece öyle düşüncelere bile kapılmadım. Belki sadece biraz dolaşıp, bir türlü gelmeyen uykumu arıyordum sokaklarda. O da ayrı dertti, çekilir gibi değil. Odam sıcaktı, dardı, eşyalar üzerime geliyordu. Yatağın yayları sırtıma batıyordu. Uykusuz bitmek bilmiyordu gün.

Gece kafası bozuk olanlar içindi. Yürüyenlerin yüzü çarpılmıştı hepsi başka tarafa. Düzelecek gibi değildi. Lokantalar açık olurdu bu saatte bile. Sokağı kelle paça, işkembe kokuları sarmıştı. Üç durak sonrası otopark, girişteki kulübeden sabaha kadar radyo cızırtıları gelirdi. Yürüdükçe kimi yerde kalabalık, bazen ıssızlaşırdı cadde. On dakika arayla bir ambulans şehrin her yerine acı acı sirenleriyle giderdi. Ben yürüdükçe uzuyordu sokaklar. Kapanmaya başlayan gözkapaklarımın açılmasına fırsat vermeden pansiyona döner yatardım.

Böyleydi her şey. Ama henüz uykum yoktu. Fener gibi açık gözlerimle, dupduru bakışlarım ve zihnimle onu gördüm işte. Bilmediğim sokakların birine girmiştim yine. Epey yürümüşüm. İleride, yolun ortasında bana doğru yürüyen bir adam vardı. Benim boylarımda, benim gibi hırpani kılık-

lı bir adam dümdüz üzerime yürüyordu, ne sağa ne sola çekiliyordu yol vermek için. Ben de ona doğru yürüyordum. Yaklaşınca kaldırıma attım kendimi, aynı anda aynı şeyi düşünmüşüz gibi o da aynı kaldırıma çıktı.

Sonra işte o sokak. Eski, sıvası dökük bir apartman vardı sokağın sonunda. Tıpkısının aynısından yanında ona bitişik bir tane daha vardı. Onun yanında bir diğeri... Her binadan iki tane vardı bu sokakta, neredeyse ikizi gibi, simetrik konumları. Çok tuhaftı. Daha da tuhafı karşımda diki-len o adamdı.

Yüzünü seçemiyordum, karanlıktı. Ama o da en az benim kadar ne yapacağını bilmez görünüyordu. Geri dönmeyi düşündüm bir an, dönecekken vazgeçtim. Ben kalınca o da kaldı. Yürüyüp geçecektim yanından, ne vardı bunda bu kadar korkacak, her gün sokaklarda gördüğüm adamlardan biriydi işte. Yürüdüm, o da yürüdü. Ta ki, önümde bir düzleme çat diye çarpmama dek. Bir anda neye uğradığımı şaşırdım. Alnımı tutuyordum acıyla. Baktım o da tutuyor. Onunla çarpışmışım demek ki.

“Özür dilerim,” dedim, “yol karanlık olunca...”

Ondan ses gelmedi.

Cebimden mendilimi çıkardım, o da çıkardı. Alnım kanyordu, baktım onunki de. Aynı anda aynı kan yavaş yavaş süzülüyordu gözlerimize doğru. Bir an içim mi geçti, düş mü bu, bu kadar hızlı mı çarpışmıştık adamlarla. Karşımda gördüğümü anlamakta zorlanıyordum. Benden başkası değildi o. Sonunda anlayabildim, şaşıarak, karşımdaki yolu diklemesine kesen upuzun bir aynaydı.

O gecedен sonra şehrin daha başka yerlerinde de buldum onlardan. Oraya neden konmuşlardı hiç anlayamadım. Ama olan şuydu her gün ve her gece: Devasa boy aynalardan kendisini seyrediyordu şehir. Bakıp, kendi çokluğuyla sarhoş oluyor, neye baktığını bilemez halde bakmaya devam edi-

yordu. Kendi görüntüsünden büyüleniyor olmalıydı ve bu büyüyle dili lal oluyordu. Buradakilerin böyle sersem sepelek yollarda, kendini oradan oraya atması, deliler gibi koşturması bundandı belki.

Demek, dedim, şehrin büyüğü bundan, değil elbet, düpe düz lanetiydi. Kaçamamanın, sıkışıp kalma hissinin sıkıntısı çöküyorsa herkese, nedeni buydu. Buydu demek benim de şehirdeki tuhaf hallerimin nedeni. Bunu annem asla anlamayacaktı. Babama söyleyecek sözcük bulamayacaktım ölene kadar. Bunca zaman bizden saklananı bir ben bildim. Bu da benim lanetimdi. Kimseye bir şey diyemedim.

Şimdi, her gece çeperlerdeki aynalardan birinin önüne gidiyorum ve bağıriyorum karşısında:

“Hey sana söylüyorum, yıkıl önümden. Bu zahiri şehre hapsedemezsin beni.”

Biz Meydandaki Güvercinlerdik

Her zamanki köşesinde oturuyordu Safi. Caddeye yakın masada, cama burnunu dayayıp. İçeride bir acayip yerlere gider gelir, söylemez pek. Kaçamak onu izlerim. Kasanın önünde bekleyen yoksa yanına gider konuşurum bazen. O her seferinde biraz daha susar. Ben bu bungan bakışların içime bu kadar işlemesine içerlerim.

O gece birden fırladı oturduğu yerden. Kendini caddenin kalabalığına atıp kayboldu. Peşinden gidemedim, kafe doluydu. Saatler geçti geri dönmedi. Bizimkiler telaşlandığını anlamış olacaklar, “Abla bu akşam biz kapatırız,” dediler. Onlar temizliğe başladıklarında çıkabildim ancak. Neden bilmem, Safi’nin evine gitmediğini, hâlâ dışarıda bir yerlerde olduğunu düşünüyordum.

Caddenin seyreilmiş insan seli çekiliyor iyice kuytulara, arka sokaklara. Cadde boşalıyor yavaş yavaş. Gün boyu süren topuk dövmelerinden yorgun düşmüş, dinlenmeye hazırlanıyor. Kararsa birkaç vitrin, karanlığına çekilse biraz. Akşamcı lokantalar, meyhaneler açık, ötesi koyu karanlık. Yağmur dökmüş gibi ıpslak yerler. Düşen ışıkların akisle-

ri büyümüş. Bu saatte sokulup laflayacak kafayı meyhanede bulur Safi ama adım gibi biliyorum ki bu gece oraya da gitmeyecek. Bu gece başka bir şey vardı gözlerinde.

İşıklı, boncuklu kapılarında davetçi olan dükkânları geçtim, yürüdüm. Yol beni nereye götürecektir? Telefonumu açtım, Safi'nin fotoğrafı kapladı ekranın ışıklı yüzeyini. İki yıl önce kafenin açılışında çektiğim fotoğraf. Bende olduğunu bilmiyordur bile. Mesaj yok. Arama yok. Arıyorum, ulaşamıyor diyor telefon. Oysa ben ona ulaşım içine dokunmak istiyorum. Bu gece dökmezse içinin kan emici, semirmiş kurtlarını, açmazsa göğsünün kafesini, kemiklerini kıra kıra da olsa, zorla çıkarayım istiyorum onları dışarı. Ok yaydan çıksın istiyorum. Çıksın diye koşar adım yürümeye başladım. Şimdi nereye gittiğimi biliyordu adımlarım. Meydanda olmalıydı Safi.

Onu bulduğumda kendi kusmuğunda boğulmak üzereydi. Kapaklandığı yerden kalkmamış, belli ki bunu istemişti. Beni görünce şaşırdı.

“Burada olduğumu nasıl bildin?”

Gözlerimin içine bakamıyordu. Ben de bakamıyordum nedense. Soru sorma, anlatamam diyordu o. Oysa ben konuşmak için gelmemiş miydim?

Çantamdaki ıslak, kuru bütün mendilleri çıkarıp yüzünü silmeye başladım.

“Sarhoş değilim merak etme,” dedi.

Kollarından tutup kalkmasına yardım ettim. Ağır, yere yayılmak isteyen eriyik kurşundu sanki. Kaldıramadım. Sendeleyip üzerine düştüm. Birlikte yerde boğuşur gibi belendik. Ayaklarımızın üzerinde zor durabildik. Kaldırım-daki banka çöktük. Dik durunca yüzü de aydınlandı biraz.

“Yürüyüşe çıkmıştım,” dedi.

Ben sormadım. Onun da, anlatacak gibi değil de bu kadarını bil der gibi bir hali vardı.

Arkamızdaki rutubetli kara duvardan ıslak toprak ve yosun kokusu geliyordu burnumuza. Taşların arasından yeşillikler fışkırıp büyümüştü. Her şey olduğundan daha ıslaktı sanki. Bankın tahtasının emdiği rutubet yavaş yavaş altlarımıza işlemeye başlamıştı.

“Ben de,” dedim. “Sadece yürüyüş.”

Bir bakınma, sağa sola. Sokaktakilerin yaratık görmüş gibi kaçışlarına, erkenden evlerine kapanmalarına merak.

Ne zaman, kimseyle konuşmaz olduk biz. Ağzımızdan çıkacak her sözcüğü tartmaktan yorulduk. Konuşmadan yaşamaya başladık şehirlerde. Bir kaçış yetmedi, yetmeyecekti. Uzağın da uzağı vardı gidilecek. Ta diplere, en dibe vurma haliydi bizi bulan. Çok uzaktayken kimsenin sesini duymayıp rahat ediyorduk. Kaygılarımız vardı bizim. Solucanımsı, kımıltılı, kıpır kıpır. Durduğu yerde duramıyor, eşeliyor zihni, toprakmış gibi. Her gün çıkıyor karşımıza. Bazen yağmurda çıkmış, ezilmiş, vıcık vıcık, karnı deşilmiş, yarısı yapışmış asfalta. Bazen güneşte kurumuş, toza bulanmış, kıvrılmış bir şey. Sadece sorularımız var her gün birbirimize sormadığımız. Bezmiş, vazgeçmiş, küsmüş hallerimizle doğru yanıtları bir türlü bulamadığımız sorular. Ne olacağız biz böyle?

“Neler oluyor diye bakmak istedim,” dedim uzun bir aradan sonra.

“Ne olabilir ki?” dedi.

Göz ucuyla yanımda oturan bu adama baktım. Akli başında görünüyordu. Ötekilerin yüzlerindeki o tuhaf şaşkınlık yoktu yüzünde. Belki de gecenin dinginliğiydi bunu yapan. Gündüzlerin o bitmeyen telaşı en azından birkaç saat daha uzaktı buralardan.

“Burayı bu saatte hiç görmedim,” dedi.

Koca meydan bomboştu. Islak ışıklarla parlıyordu. Hiç olmadığı kadar kendisiydi o an. Çevresindeki taş yapıların sessiz ağırlığı, heykeli, üç beş ağacıyla birlikte parke parke ha-

vaya doğru yükseliyordu. Düşsel bir boşlukta kuruyordu kendini yeniden. Yükseldikçe onu var eden her şeyi hem çoğaltıp kendine katıyor hem de devasa bir büyüklüğe eriyordu. Sarnıcın duvarına dayalı zavallı oturduğumuz da büyüyordu onunla birlikte. Biz her zamankinden daha belirgin susuyorduk. Sınırlarımızın keskinliği eriyor, bir ve aynı oluyorduk birbirimiz için. Böyleyken susmak da susma olmuyordu gerçekte. Dolu dolu bir konuşma başlamıştı ve bunu çekinsek de sese dönüştürmeye zorlanıyorduk.

“Bunu görmeye mi geldin?” dedim.

Karşılaştığımız anda aramızda yaptığımız gizli anlaşmayı yavaş yavaş bozuyor muyduk ne? Soru sormayacaktık hani? Bir açıklama beklemeyecektik. Her halimizden anlatmaya gereksindiğimiz anlaşılıyordu. Ama bunu daha önce yaşamadığımız için bocalıyorduk.

“Bu durumun sözcüklerini bilmiyoruz değil mi? Bu sözleri üretmek bize kalıyor. Yaşadığımız tuhaflığı sadece kendimiz yaşıyor sanıyoruz, oysa...”

Beyninde burgaç gibi dönenler dökülüyordu nihayet dile. Bunları sadece bana anlatıyordu.

“Başkaları da var. Sandığımız kadar yalnız değiliz yani. Aynı şeyleri tek başına yaşıyoruz sadece.”

Onda daha önce hiç görmediğim kaygılı bir yüzle konuşuyordu.

“Giderek çoğalıyoruz. Köprüden, kuleden atlayanlar, sokaklarda mumya gibi dolaşanlar arttı. Çoğalıyoruz, sonra hepimiz teker teker eksiliyoruz.”

Bu son söylediğiyle, gidiş yönünü açıklıyor, suskunluğunu giz olmaktan çıkarıyordu kendince. Bir dökülüştten de öte, niyetin açıklanmasıydı.

Ne diyeceğimi bilmez halde sustum. Bu durumun adını koyabilirdim belki. Bu da onun hiçbir işine yaramazdı. Kafa karışıklığı, yorgunluk, yanlış yorumlama, unutkanlık, dayana-

mama hali ve son safhasında şiddetli kusmalar. Her şey ortadaydı. Şehir tutmasıydı bu. Şehir bunalması. Burada yaşayan herkesi bir gün saracak bir illet. Kaçışı yok, kurtuluşu yok, tedavisi yoktu. Hayır, onun ihtiyacı bunu bilmek değildi ki.

“Normallik, eskinin, kokuşmuşluğun kalıcılığını istemek değil mi aynı zamanda? Normal kalmakta bu kadar zorlamalıyız belki de kendimizi,” dedim.

Oysa ben, aslında, gecenin bu saatinde sadece yanında olup, gözlerine bakmayı istemiştim. Birden ayağa fırladım. Topuklarımı kalçama vura vura koşmaya başladım meydana. Kollarımı bir uçurtma gibi savuruyordum havada. Meydan benim ona koşmamı bekliyordu sanırım. Üzerindeki düştən sisin yarıldığını ve beni meydanın rahmine dek bir çekilmeye sürüklediğini fark ediyordum. Kaçınılmaz bir birleşmeyle, çok olduğumu, herkes olduğumu, bütün özgür insanların ve o saatte meydanın üzerinde uçan bütün güvercinlerin ben olduğumu düşündüm. Düşünmedim aslında. Öyleydi, öyle olma durumunu yaşıyordum coşkuyla.

Beklemediğim bu esrikliğin içindeyken bir an durdum, ona baktım. Gülümsüyordu bana. Oturduğu yerden kalkabilse bir daha kusmayacaktı biliyordum. Kalkamıyordu. Bana doğru koşamıyordu. Biliyordum oysa, kalksa yürüse, yanıma gelip bana sarılsa bir daha kusmayacaktı.

Bu saatlerde çıkmalıydık sokaklara. Karmaşadan, trafikten, sestən, gürültüden biraz olsun uzak olduğu saatlerde. Belki o zaman bu ölüm halini atabilirdik üzerimizden.

“Hadi sen de gel!” diye bağırdım uzaktan.

Ayağa kalktı. Önce biraz sendeledi. Bu kez de boşluk sersemletmişti onu anlaşılan. Rahatça, kimseye çarpmadan yürümeyi yeniden hatırlaması gerekiyordu. Yavaş yavaş attığı adımları daha güvenli bir hal aldı. Öyle ki benim olduğum yere kadar koşabildi sonunda.

Korniş

Gün ışığı bizden önce koyulmuş yola. Bu geç kalma affedilir gibi değil Korniş. Uyumak da neyin nesi? Yol uzun. Senin patinle akşamı bulur. Bir de dönüşü var bunun. Canımız ağza, burna dek tıka basa acıyla dolu, yükümüz ağır. Yürümek zor bu yüzden. Bilirim. Olsun, gider buluruz değil mi o yerleri? Madem o öyle istedi, elbette buluruz.

O bana çok yalvardı. Ağrılarına dayandığı zamanlardı daha. Dili döndüğünce konuşabildiği, dediğinin anlaşıldığı sıralar. Bir seni dedi bir de doğduğu yerleri. Ben çok yorgunum dedi.

Ben de, bu yük dedim, bu yük çok bana ve örümcek gibi incecik bacaklarım. Nasıl taşırım? Yüklerin en ağırıdır, dedim, bir cana kıymak? Nasıl kıyarım? Dinlemedi beni.

O bize güvendi Korniş. Bize. Bir varlık olarak duran bedenlerimize. Benim güçlü kollarıma güvendi. Senin bağlandığın insandan, lsen dnmezliğine. Bu yüzden bataklığın oraya koşarak gitti. Koşarak Korniş. Bile bile. Onu eksik bırakacağımızı zerre düşünmedi.

Can, bir gıdım kırıntı mı, çıkıverecek ağızdan? Dilin altın-

da, dişlerin arasında mı? Nasıl oldu bu kadar çabuk? Bataklığa girer girmez nasıl yutulur insan ta içerilere? Nasıl ağırından almaz bu katı yağ içindeki hareketi? Gömüle gömüle, ta dibe inmek nasıl bu kadar çabuk olur Korniş? Dibin çektiği doğru. Dibin, yüzeyde ne varsa kıskanıp kendisine istediği. Senin neşeni, benim onunla elli yıldır kurduğum bu sessiz yaşamayı. En çok onun küçülmüş, ağırlardan kasılıp kalmış bedenini.

Ağrıları yüzündendi Korniş. Kaşık kaşık ilacın sona erdirmediği ağrıların, en dayanılmaz olduğu saatlerin birinde, deli gibi koşmuş olmalı bataklığa. Kurtulmanın, rahatlamanın o beklenen yalancı ümidiyle. Benim başucunda beklerken uykuya yenildiğim o lanet saatin birinde bırakmış olmalı kendini çamura. Sessizce Korniş. Nasıl bir vazgeçiş bu?

Bir konu evimizin tek direği idi o. Artık iyice beyaza kesmiş saçlarını tutam tutam dökülüşünü görmemem için çaputlara sarmaya yeni başlamıştı. Evin içinde bir o, bir ben, bir de sen. Ömrün en yavaş en uyuşuk günleri. Yine de ne hamuru ne çamuru biter hayatın, iş güç. O eve, yöreye tek mil nebata yetişirken ben kıymık dolu, meşinleşmiş ellerimle akşama kadar odun yükle, odun indir... zordu be Korniş? Şimdi onsuz daha da zor.

Akan bir su görme Korniş. Susuz yaşanmaz, diyenlerin uydurması. Damak dil birbirine yapışmış, yapışsın. Bir görevdir ki, ağıza bir yudum su girse dayanamazsın. Patinin biri patlamış. Dikenini çıkarıp sararım çaputla, iyileşir. Bunca yol yürümenin vardır elbet bir izi. Hem de kalıcı bir iz.

Günbatımı bıçak gibi alnımızda. Gece çivi gibi her bir yıldız. Bu kadar gürültülü mü doğar güneş? Her bir ışığı bir cınlama. Bakma yıldızlara Korniş. Gözlerinde parlatma o ışığı. Sevince dönüşmesinden korkarım. Bilmem ki ne vardır yüreğinde? Küslük mü, kırgınlık mı? Aslında sadece yokluk. Bir erime hali. Eksilme, lime lime dökülme, bitme. Se-

nin acın Korniş benimkinden az değil. Yükün benimki kadar. Sesin benden çok. Sözün bütün bedeninde. Kuyruğunda en çok Korniş. O gür, kıvrık kuyruğunda.

Şimdi yürü. Sırtlanıp yükümüzü gidelim. Onun doğduğu yerleri taşıyalım buraya. Elli yıldır hiç görmediği yerlerin, bir kucak otunu götürelim, bir etek toprağını. Kayasını, kumunu, suyunu da. Bataklığın içine bırakalım.

Oraya varınca sakın korkma Korniş. Sadece güçsüz kalmış bedenini bırak bana. Sonrası bataklığın işi. Öyle çabuk çekiyor ki içine. Dipte onu bulacaksın. Gövden onunkinin üzerine inecek. Koyun koyuna yatacaksınız yine.

Çok vakit yok derdi, değil mi Korniş? Yattığı yerden ayaklarını karyolanın demirine uzatır, biraz olsun dinlenirdi. Sen de onun karnının üstünde uyurdun. Sensiz uyuyamazdı o Korniş. Akşamüzerlerinin soluk ışığında üzerimize gökten uğursuzluk gibi yağan küllerin altında konuşurdu.

“Bir gün ben ondan önce ölürsem onsuz nasıl uyurum?”

Sağlığa ne çok güveniyoruz, afallamamız bundan. Gün hiç kesilmiyor da biz de o günün altında kalmayacağımızdan nasıl da habersiziz. Yanmış ateşin, küllerin ve sakız gibi yıkanmış çamaşırların üzerine yağanlara lanet okurken en çok, o buranın yerli kayası gibi sapasağlam duracaktı yerinde Korniş.

Oysa o buraların yerli kayası değildi ki? Benim afallamam da bunu çok yıllar önce unutmuş olmamdan. Nerden geldiğini bilmezdim, hiç gitmemiştim oralara ama o kadar uzun uzun anlatmıştı ki gün sonlarında, anlattığı yerleri şimdi elimle koymuş gibi bulacağımı sanırım.

Senin canın hepten çekildi sanki. Dil dışarıda, olmaz olası yürek dışarıda. Ben odundan alışığım yüke, getire götüre de sen karnını güneşe az vermedin be Korniş? Şimdi bu zorlanmalar hep ondan. Yayla yayla yürümeler, bir koşup bir durmalar, yutkuna soluya bağışmalar hep. Sen onun gözü,

onun kulağı, onun eli kolu olmadın mı? Şimdi de öyle olacaksın Korniş? Şimdi de ona beden, ona bir varlık olacaksın. Ayakların mı yarıldı, kan içinde? Susuz mu kaldın iyice? Az kaldı Korniş, birazdan başını onun karnına dayayıp uyuyacaksın.

Her zamanki sıkıntıydı halbuki. Ne eksik ne fazla. Bardağın son damlası o sabah ölen kuşlar mıydı? Yoksa senin beni, bu korkunç şehirde bir başına bırakıp, başka şehre gitmeyi istemen mi?

İşyerinde elim zorlamalara direniyordu o sabah. Telefonlar, dosyalar, randevular, satışlar, siparişler... Bu bulabildiğim en iyi işti oysa. Toplantılar, kararlar, imzalar... Hızlıca klasörün iki kalın kapağı arasına sıkıştırıp hepsini, rafa kaldırdım.

Yanıp sönyormuş gibi hareketli bir ışık vardı pencerede. Güneş karşıdaki aynalı duvara çarpıp yansiyordu. Hepi topu buydu, bu kadardı işte. Bazen bulut iner, bazen pus. Yağmur ya da karda damla oyunları olur. Aynalı duvar ömrünün bütün mucizelerini sergiler bir yıl içinde. Işık çekilip gece olduğundaysa buz gibi, hatırlamasız, belleksiz bir cam olduğunu saklayamaz. Oturduğum bu koltuk, dokunduğum masa da benden sonra bana ait hiçbir şey saklamayacaktı. Havada uçuşan bir silüet, işleri düzene sokan bir eldim burası için. İzsiz, adsız olmak içimi acıttı yok yere.

Bir bahaneyle kendimi dışarı attım. Plazaların boy gösterdiği caddelerden, karnıma saplanan bir ağrıyla geçtim. Kaldırımların eli telefonlu, çantalı insanları üzerime yığılıyor gibiydi. Başımdan aşağı boca ediliyordu trafiğin gürültüsü. Beni sersemletiyor, sendelemeden yürüyemez oluyordum. Yokuşlara, ara sokaklara dar attım kendimi. Ahşabın ve taşın üzerine tutunan zamanlara girmeliydim iyi olabilmek için. Bir yosun gibi, yosunların arasına gizlenen bir böcek gibi sokuldum o mahallelere. Açık pencerelerden yayılan rutubetli, tozlu kokulara doğru çekildim. Badanası kavlamış duvarlarda, kurt yeniği dolap kapaklarında, iplik iplik ayrışan, epirmiş kumaşlarda, odun ateşi kokulu, bacalı ocaklarında dolaştım. Üzerime naftalin kokusu sindi, bir de bütün evleri saran çürüme kokusu. Yangın karası metruk evlerin çöp odalarında saklandım. Oradaydım, orasıydım ben. Arnavutkaldırımı parkelerinden bir taş, pencerelerindeki dantel perdelerin kuş motifiydim.

Semtin boş kalan tek arsasına o çirkin gökdelenlerden dikmişlerdi. Kazık gibi bir şeydi, buradaki varlığına alışamıyordum bir türlü. Önünden her geçişimde gözlerimi kapatıyordum. Bu defa öyle yapamadım. Binanın önü ölü kuşlarla kaplıydı. Göçmen kuşlar bir bir, binanın duvarlarına, camlarına, balkonlarına çarpıp sürüler halinde ölüyordu. Gökten yağmur gibi kuş yağıyordu üzerimize. Yere bir torba kan halinde düşüp saçılıyorlardı. Bir saat içinde yüzlerce kuş telef oldu böyle. Binanın önündeki meydanda siyah ve kırmızı bir yığın vardı.

Bütün bunlar senin evine giden yolun üzerinde oldu. Sokağına gelmekti niyetim. Belki uzaktan görebilirdim seni. Oysa sözleşmiş, akşam kıyıda, her zamanki yerde buluşacaktık. Görmek için o kadar saat bekleyemezdim. İçimdeki bu sıkıntı hayra alamet değilmiş demek. Daha sokağına yaklaşmadan gördüm kuşları. Ortalarına oturdum kal-

dım. Senin haberin geldiğindeyse ellerim tüy ve kan için-
deydi.

Sonra o adamlar geldi. Kocaman, iki katlı gibi duran y k-
sek arabaları vardı.    arabaya pe  pe e durdular binanın
 n nde, ku   l leri arabaların altında kaldı. Üzerlerine bas-
mamaya çalışarak yürüdüler. Be  altı adam vardı. Bunlar bi-
nanın sahibi mi, mühendisi mi, proje proje yapıp satanı mı,
neyse ne, bilmiyordum. Elbet vardı bu i te onların da par-
mağı. Ben ağızıma gelen ne varsa arkalarından bağıarak s y-
lemeye ba ladım. Bir ikisi döndü baktı, yürüdüler. Pe lerin-
den ko up yakla tım. Hepsini durdu bu kez, dinlediler. Bana
 fkelenmeleri gerekiyordu, gülmeye ba ladılar. Delinin bi-
riydim sanırım onlar için.

“Ku  bu, ölür.  lm  se bize ne? Niye bizim su umuzmu 
kardeşim?” dedi i erilerinden biri.

Benden çok daha haklıymı  gibi konuşuyorlardı. Benim se-
sim tıpkı ölen o kuşların sesi gibi incecik, cik cik diye  ınlı-
yordu meydanda. Bağıırken sesimin bu kadar incelmesin-
den rahatsız olurum hep. Ama o gün orada bağırmıyor, d -
ped z  t yordum. Ellerim kanat gibi çırpınıyordu. G lmele-
rine i erliyordum ama karşılarında bir ku a d n  t ğ m için
kendime daha çok kızılıordum. Sonunda çaresiz attım kendi-
mi yere. Böyle yaparak ölümün deh etini anlatılıyordum ken-
dimce. Yerde,  l  bir ku  olarak iki kanadı sere serpe açılmış
halde yattım. Karınlarını tuta tuta yürüyüp girdiler binaya.

Ben kırık boyunların başında oturup bir ağılama daha tut-
turdum. Senin sokağına giremeden daha.

Görevliler geldi siyah çöp torbalarıyla. Ku ları toplama-
larına yardım ettim. Tek tek kanatlarını ok adım hepsinin.
Son anlarında teleklerine, hava keselerine yapı ıp kalan k -
t  anıyı atmaları gerekiyordu bedenlerinden. Yoksa bin yıl
geçse dinmeyecek, başka canlılara bula acak bir acıyı geçi-
receklerdi toprağı.

Ben, kalın telekler altındaki tüysüleri parmağımın ucuyla okşarken senin buralardan gideceğinin haberi yayılıyordu şehre. Rüzgârla, tozla, güneş ışığıyla, böceklerin ayaklarıyla, yağmurla, lağım sularıyla, yere düşen yapraklarla, yerdeki asfaltla ve arabaların egzoz dumanıyla, taksicilerle, dolmuş şoförleriyle, reklam panolarıyla, sucu arabalarıyla, trenlerle, vapurlarla bana taşındı bu haber. Herkes, bütün şehir benden önce duymuştu olacakları. Kaskatıydı kuşlar elimde, kaskatıydım.

Semtimizdeki tek boş arsaya kocaman bir acı inşa etmişlerdi.

İşte ben bu yükle gittim deniz kenarına, ağır. Kuşları aklımdan çıkaramıyordum. İçim kadar ayaklarım, ellerim ağır. Yavaş yavaş yürüdüm bu yüzden o akşam sokakları. Yürüyemedim, süründüm. Sokakları peşime taktım sürünürken, onlarla daha da çok ağırlaşım. Çöp kutularının çöplerini doldurdum ceplerime. Yaşam artıklarını ve evlerin camlarından sarkan kötü anıları topladım. Pet şişeleri, boş pilleri ipe dizip astım boynuma. Boynumu eğri tutmam ondan. Bu deniz kenarına gelirken işte benim olan ve olmayan bütün acıları yükledim. Sırt çantama doldurdum aymazlıkları. Bir bir çıkarıp denize atmaktı niyetim.

Sonra işte ben o deniz kenarına gelirken, bizi o kadar düşünüp o kadar istedim ki bin türlü hayale kapıldım bu yüzden. Hepsi benimle geldi ki gerçek özlemiydi onları ayakta tutan. Aslında hiçbir hayal gerçeğini bu kadar özlemezdi.

Sonra işte sen. Yük gemilerinin, konteynerlerin önünde, uzamış boyunla ve saçlarıyla, ne geceye, ne şehre, ne denize ait olan sen. Oradaydın. İçinde yaşayan kuşlarıyla uçmayı istiyordun, bu ilk bakışta anlaşıyordu.

Lokantaların ışıkları kıpırtılıydı. Islak, kararmış iskele betonundan ve denizden yağlı mazot kokusu yayılıyordu. Ar-

kamızdaki cadde yıkılıyordu ambulans ve polis sirenleriyle. Motor sesleri arasında güçlükle duyabildim sesini.

“Bu şehirde yaşayamıyorum, buralardan gidiyorum artık,” dedin. Belli, çok önce alınmış bir karardı.

Öyle rahat, öyle bir mutlulukla söyledin ki bunu, ayakların yerden kesilmeye başlamıştı bile. Demek, umut etmek insanı hafifleten bir şeydi. Sen bir boy havalandığında benim ayaklarım yere saplanıyordu yavaş yavaş. Nasıl olduy-sa iskelenin betonu yarılmış, ayaklarım içine gömülmeye başlamıştı. Kendimi kurtarmak için  ırpınmam gerekiyordu ama yapamıyordum. Tıpkı bugün ölen kuşlar gibi körlemesine sana doğru koşup yere düşüyordum kan içinde. Yer, biriktirdiğim bunca ağırlıktan dolayı gittikçe genişleyerek beni yutmaya hazırlanıyordu. Sen gülümseyerek daha da y k-selirken ben y klerimden dolayı ağır ağır diplere doğru  ekiliyordum.

O gece, kıyıda, üstümüzde gökten, yani bir uzay kapısından başka bir şey yoktu. Biz, bir fener ışığını oraya tutmuş ya da bir küçük çakıl taşını ona doğru fırlatmış gibi o anımızın ölümsüz bir fotoğrafını gönderdik uzaya. Oradaki bütün oluşumların aklına bu kareyle kazınmış olduk. Senin yanımdan u madan, benim ayağımın altındaki yarığın içine tamamen gömülmeden önceki o son kare.

Varsıllığı ruhunda onun. Ömrünce parayla pulla işi olmadı. Yıllar önce bir miktar para kalmıştı amcasından. Tümüy-le kitap alacağım diye tutturunca, oğulları elinden almışlar parayı. Onlar da har vurup harman savurdular bildiğim kadarıyla. Emekli ikramiyesine de eski karısı el koydu. Kendi eliyle götürüp verdi demeye dilim varmıyor ya aslında öyle oldu. Her neyse, geçmiş gün. Bu gün olansa daha başkaymış. Tamamen vazgeçmiş bu. Hayır, hayattan değil. Dayattıklarından. Öyle diyor.

Lokalin gıcırtilı kapısını araladı, uzattı içeriye başını. Bugün beyazlarını geriye taramış. Kıvırcık oluşlarına kırgın saçlarının, ne tarak girer ne limon suyu yatırır. Üzerine lavanta kokusu sinmiş. Elleri tebeşir beyazı.

Takılıyorum bazen.

“Sende bir ilahilik var,” diyorum.

Musa Peygamber ellerini koynuna sokmuş, çıkarmış ki bembeyaz. Kutsal mucize.

“Benimki doğuştan,” diyor.

“Belli.

Universitenin ilk yıllarında başlayan bir dostluk bizimki-si. Sınavlar, kaygılar, işler güçler, aşklar, evlilikler, çocuklar, kitaplar, okumalarla bezeli ömür denen çizgiden yürüyüp buraya geldik sonunda ikimiz de. Mezunlar derneğinin iki pinpon müdavimi. Eski aşkların iz sürücüsü, eski gün özlemcisi, yeni şiirlere uzak.

“İkiz hayaletler gibi yürüdük / Puslu aydınlıkta o bahar günü / Gece, bir tepeden seyrettik, büyük / Yıldızların suya döküldüğünü.”

Şiir kıvamında dostluğumuz, Tanpınarlı. Bazı gün Melih Cevdet;

“Çık benim şair tabiatım, çık orta yere / Fakir güzelliğinden söyle / Hasret ateşinden çal / Çal söyle benim derdimi sevdalı sesinle.”

Diye diye inceltip kuytulara yatırdığımız ruhumuzu.

Çare yok. Dışarı çok hızlı. Yavaşlatılan zamanın derinlerine konulası ne varsa avuç avuç taşıyarak. Bazen, açık havalarda, sahilde, parkta... Bazı gün Asmalımescit meyhanelerinde. Çoğunlukla böyle, lokalın akşamdan kalma eğlenti artığı, sigara kokulu, kadife masa yalnızlığına sığınıp.

Dışarı çok metal. Tınnnlayarak geçip gidiyor, sürtünüyor, tizzliyor sesi kulağımda geçişlerin, insanların. Zamanın sesi, diyor Süha. Zamanın sesini duymadan yaşanmaz mı? Ölmeden duymamak mümkün mü? Yavaşlatmak gibi, olası. Süha kıvrırcık saçlarını yatıştırır gibi ruhundaki dalgalara dokunuyor. Bunlar dışarının sesini örtmede en kolay yol.

Değil. Başkalarının bildiği gibi inzivaya çekilip ölümü beklemek değil ihtiyarlık. Süha'yla ben oturup konuşmalarımızda bunu çözdük önce. Hayatı. Ölümü çözmeden önce. Bir kuyunun ağzına kulağını dayayıp yerin sesini dinlemek gibi bir şeydi önce yaptığımız. Kenarlardan düşen küçük taşların tıp tıplarından başka ses gelmeyeceğini sandığımız.

Bizi ne hale getirmişler, dedi bir gün Süha. Kapa gözleri-

ni, içeriye çevir bakışını. Ne duyuyorsun? Ne görüyorsun da derdim ama önce ne duyuyorsun?

Ses yok.

Biz her gün bir ses duymaya çalışır olduk bu salonun köşesinde. Gelen geçenin, yan masada güncel politik atışmalarla gün öldürenin, çay bardaklarını şingirdatarak yıkayan Kadir'in... Çay, kahve kokuları eşliğinde biz duyduğumuz bütün seslerden başka sesler duymaya çalışıyorduk.

Süha keçisakalını sıvazlıyordu sık sık. Olmalı, gümbür gümbür konuşuyor olmalı iç sesimiz. Duyduk sonunda iç sesimizi. Varlığı herkesin bildiği bir şeydi kuşkusuz ama işte günün bütün seslerinin onu bastırıp susturduğu zamanlardan geçiyorduk. Hele gençler çok daha göbeğindeydi bu karmaşanın. Biz kıyısından geçtik ya yine de hasar büyüktü bizim için.

Sessizce köşemizde kendimizi onarıyorduk. Emeklilik denen şey zaten bunun için olmalıydı.

İç sesine ulaşınca Süha, güzelleme düzmeye başladı hayata. İçmeden sarhoş gibi bir haldeydi. Ömür, pamuk ellerinde Süha'nın, gittikçe yumuşayıp, kıvama geliyordu.

O gün de geldi, yüzü ak pak, gülmeli. Ne oldun, dedim, yine ne?

Dedi, ölmeden maddeyi aşabilir miyiz?

Olası mı? Olası.

“Önce paranın hükmünden çıkarıyorum bedenimi,” dedi.

“Ne yaptın?” dedim.

Üç kuruş emekliliğinden artakalanı, babasından kalan evi, oğlunun ona aldığı külüstür arabayı, evdeki eşyaları bir bir başkalarına dağıtmış.

“Kimlere?”

“Yokluk, yoksulluk bilen birkaç kişiye.”

“Her şeyini mi?”

“Her şeyi.”

Süha muhtaçlığın sınırını aşmak istemiş kendince. Onu anlıyorum. O kadar yıl bağlı, bağımlı.

“Ben onlara sahip değildim, onlar bana sahip oldular yıllarca. Taksit öde öde, kölesi ol bir evle arabanın.

“Özgürleşmek bu,” diyor Süha.

Bizi bu zamanın merkezine çeken ne varsa uzağında kalarak, sadece biz, biz ve aklımızdaki sesle baş başa kalabilmeliyiz. Haklıydı Süha.

Kol kola girdik. Mermeri aşınıp ortası çukurlaşmış merdivenlerinden indik lokalin. Kuş gibi hafıftık ikimiz de. Kollarımız sadece değişiyordu birbirimize. İkimiz de bir diğerine yaslanmadan dimdik, içimizin bütün yüklerini boşaltmış, huzura ermiş bir halde yürüyorduk.

Taksim Meydanı'na çıktık. Yüz binlerce koldan bacadan oluşmuş, hantal bir insan yığını yapış yapış akışkanlığıyla oradaydı. İçlerinden, onlara hiç bulaşmadan geçmeyi öğrenmiştik artık Süha'yla. Ne yapsalar bizi diplerine çekemezlerdi. Biz, iki yıllanmış, çok yaşamış iki baş bütün yaşadıkları içinde gerekli gereksiz ayrımı yapma yeteneğine, şu yaşlarında nihayet erebilmiş iki baş olarak daldık onca başın içine. Üzerimize geldiler. Ne yana çekildik, ne durduk. Kol kola yürüyüp aştık insan duvarını.

Asmalımescit'in rakı kokulu sokaklarına geldik, her günkü ayak alışkanlığıyla.

Süha durdu.

“E, ben de beş kuruş yok.”

Bunu hiç düşünmemişti demek.

“Boş ver,” dedim, “bendensin.”

Gülerek girdik içeri.

Umut Gibi Bir Şey

Birdenbire boşandı yağmur. Çatılardan, duvarlardan, ağaçlardan kıvamlı bir kütle halinde indi taşıtların üzerine. Hurşit'in arabası küçüktü. Yolda kalmak en iyi ihtimaldi bu yağmurda. Azgın bir nehir olan cadde sularında kayık misali sürüklenmek de vardı. Önümüz ardımız kaportadan duvardı, ne ileri ne geri gidebiliyorduk. Suyun, üzerimize bir kamyonu getirip bırakma olasılığı da vardı tabii. Bunu bildiğinden yağmur artmadan, kendince güvenli bulduğu bir kuytu-ya çekti arabayı Hurşit.

“Devam edemem.”

“Ben nasıl gideceğim?”

“Ne bileyim? Bir taksi bul şuradan ya da iyisi yürümen.”

Hurşit beni öyle bir yerde bırakmıştı ki buradan gideceğim yöne taksi, otobüs bulmak da zordu zaten. Epey yürümem gerekiyordu. Benim gibi yolda yaya kalanlar, ıslak fareler gibi sağa sola koşturuyordu. Yolda açık kalan çukurlarda boğulanlar olmuştu daha önce. Yıkılan bir duvarın altında kalabilir ya da sel sularına kapılabilirdik. Bu yağmurda sağ salim yürümek de kolay olmayacaktı.

Yağmur suyu düştüğü yerde köpükleniyordu. Mazgallar dalga dalga taşmaya başlamıştı çoktan. Kaldırım, şimdilik, güvenliydi. Işıslak bir yaya ordusu halinde, sırt sırta yürümeye başladık. Adımlarımız yanıp sönen ışığa doğruydum. Yağmur yavaşlamıştı, yine de hızlı yürüyorduk. Başımız önümüzde, bakışlarımız kırık kaldırım taşlarındaysa da ileride bir yerlerde ışıklara varacak, oradan sık geçen otobüs, dolmuş, ne bulursak binecektik. Epey kalabalık bir kafilenin içindeydim. Yürümekten yorgun düşüp birbirine dolaşan ayaklara bakıyordum.

Nasıl bir çileydi bu çektiğimiz? Biz her gün böyle bir yerlere gidiyor, bir yerlerden dönüyorduk. Günümüz evlerimize yetişmeye çalışmakla geçiyordu. Şehirlerin binası, cadde-si kadar biz de vazgeçilmez olmuştuk birileri için. Biz şehir kalabalığıydık. Hurşit beni caddeye öylece bırakınca yerimi yadırgamadan kalabalığın içine karışıp yürümeye başlamıştım. Kaybolmuyorduk ama her an çoğalan şehirde yerimizi kestiremiyorduk bir türlü. Geçtiğimiz sokakları aklımızda tutuyorduk. Aynı sokaktan defalarca geçtikten sonra bı-kıp, bir daha geçmemek için kırmızı boylarla yazılar yazı-yorduk evlerin duvarlarına. Başkaları bizim işaretlerimizi si-lip kendilerininkini koyuyordu. Böylece duvarlar, sokaklar günün her saati hiç durmadan renk ve biçim değiştiriyordu. Aklımız karışıyordu.

Bankalar, hastaneler, pastaneler, lokantalar geçiyorduk ta-belaları ışıklı. Aklımıza yazıyorduk adlarını ama her birinin yeni bir şubesi açılıyordu. Böylece geçtiğimiz her cadde, her semt birbirine benziyordu. Oralarda çalışan insanlar da ay-nıydı üstelik. Durup çay içtiğimiz kafedeki garson biz daha o semtten ayrılmadan kovulup başka yerde çalışmaya baş-lıyordu. Görünce şaşırıyorduk çünkü tanıyamıyorduk onu. O da bizi tanıyamıyordu haliyle bunca müşteri arasın-da. Bütün müşteriler de bütün garsonlar gibi birbirine ben-

ziyordu. Sabah selam verdiğimiz şoförler, fırıncılar, simitçiler, sucular, mendilciler, çiçekçiler, herkes aynı yüzle geziyordu sanki şehirde.

Hepimiz payımıza düşen kısmında dolaşıyorduk şehrin. Bu alan, merkezini bir türlü kestiremediğimiz bir daireydi aslında. Herkes kendi dairesi içinde dönüp duruyordu. Şehri biliyor olmak, her taşını, sokağını, aklında tuttuğunu zannetmek yanılgıydı.

İşte biz neresinde olduğumuzu hiçbir zaman bilemeyeceğimiz caddenin ilerisinde, yanıp sönen o ışığa doğru gittiğimizi sanıyorduk üstelik. Bu kadar saattir varamamış olduğuma küfredip duruyordum içimden. Yağan pis yağmur, yolcu almayan otobüsler, durmayan taksilerle sinirim iyice bozulmuştu. Arabaların su birikintilerine hırsla dalışlarına söylenmemek için sıkıyordum dişimi. Yeter ki taksinin biri dursun diye sakın vatandaş gülüşü takındım. Bu saatte, bu yağmurda sinirli müşteri almıyordu taksiler, biliyordum. Işıklara kadar yürüsem orada yolcu bekleyen bir taksi bulabilirdim, ya da durmak zorunda kalan bir otobüsün kapılarını açtırabilirdim. Bir ümitti işte. Işık, karşımda, sanki biraz uzağımdaydı.

Önüm sıra Saffet yürüyordu. Onu, yine böyle yürümele-
rin birinde tanımıştım. Otobüslerin durmadan güzergâh değiştirmelerinden yakınmıştı. Kendi kendine konuşuyor gibiydi ama ben de onunla aynı dertten yakınınca içini açmıştı bana. Çarşıya hırsız dadandı dedi, dükkânına elektronik kepenk taktırmış. Şehrin en uzak semtinde oturuyormuş, orada kiralar ucuzmuş o yüzden. Oğlu, kızı, karısı her gün şehrin öteki uzak semtlerine gidiyormuş çalışmak için. Bir de otobüsler durmadan durak değiştirince yürü babam yürü.

Ne güzel, beraber yürümüştük Saffet'le. Bir ara omuzlarımız aynı hizaya gelmiş, ben onun kırk yıllık dostuymuşum gibi derdine içlenmişim.

“Saffet!” diye bağırdım arkasından. Duymadı.

Akşamın yorgunluğuyla yavaş yürüyordu Saffet. Dükkânının kapısını kilitlemiş, alarmini kurmuş, elektronik kepengini indirmiş; yine de hırsızlara karşı yeterli önlemi almadığını düşünüyor olmalıydı. Şimdiki hırsızlar kapıdan değil ki, duvarlardan ya da tavandan giriyorlardı. Dükkânın her yerinde alarm, kamera ne bulduysa koymuştu ama hırsızlar esnaftan daha akıllıydılar. Çarşıda soyulmadık dükkân bırakmamışlardı. Derdi büyüktü bu yüzden Saffet’in.

Bir kez daha seslendim. Yavaş yürüyen o adam birden hızlanmaya başladı. Duyduğundan emindim oysa. O hızlanınca ben de hızlandım. Yerdeki su birikintilerine basarak, kırık parke taşları altındaki suyu etrafa sıçratarak yürüyorduk Saffet’le. Bir ara başını arkaya doğru çevirdiğini fark ettim. Yağmurun pusundan olacak tanımamıştı beni. Tanısa durur, konuşurdu. Ben de ona karşıda yanıp sönen ışığa varmak için daha kaç durak yürüyeceğimi sorardım. Bunu sormak için bu kadar saat yürüdüğüme de kıızıyordum bir yandan. Yoldan geçen herhangi biri de bilirdi mutlaka. Oysa şimdi bu yan yolda yürüyen ikimiz kalmıştık sadece. Yanımızdan taksiler, otobüsler vızır vızır geçiyor ve biri bile durması gereken durakta durmuyordu.

Saffet’in beni görmesi ve koşar adım uzaklaşması anlaşılır gibi değildi. Belki de dükkânın alarmini kurmadığı kuşkusuyla beni fark etmemişti. Nasıl olduysa birden kayboldu önümden. Durağa gelmiştik ama otobüs geçmediğine göre buradan uzaklaşmamış olmalıydı Saffet. Durağın arkasına doğru yürüdüm. Saffet birden önümde bitiverdi.

“Saffet ne oldu,” dedim, “neden hızlandın birden?”

“Abi ben Saffet değilim,” dedi Saffet. “Benzettin herhalde.”

Geçen gün beraber yürümüştük halbuki. Konuşmuştuk, omuzlarımız bile değmişti birbirine. Bir şey diyemedim, bakıp kaldım yüzüne.

O sıra yanımızda duran taksiye telaşla bindi Saffet. Taksi hızla hareket etti. Oysa ışıklara kadar aynı arabaya binebilirdik pekâlâ.

Duraktakiler işkillendi halimden. Tedirgin olanlar, dik dik bakanlar oldu. Hırlı hırsız, tinerci, kapkaççı mıydım yoksa? Şehirde dolaşan canlı bombalardan biri belki de bendim. Sonunda bir otobüs yanaştı durağa. Birbirini iterek, tıka basa doluştular içine. Kapının ağzında duranları arkalarından ittiysem de bana yeterli yer açılmadı. Kapılarından yolcular sarkıtarak ve benimle birlikte birkaç kişiyi durakta bırakarak hareket etti otobüs. Durak boşalır boşalmaz da yeniden dolmaya başladı. Yine kuşkuyla bakmaya başladı herkes birbirine. Mont içlerini, palto altlarını göz ucuyla anlamaya çalışıyorduk birbirimizin. Yanımıza camlı arabasını iterek bir simit satıcısı yaklaştı. Durağın köşesine yakın bir yerde durmaya başladı. Hepimiz aynı kuşkulu gözlerle bu kez de ona bakmaya başladık. Duraktan ayrılıp yanına gittim.

“Işıklara kaç durak kaldı, biliyor musunuz?”

Adam gözlerini kısıp gösterdiğim tarafa baktı.

“Oraya mı?”

“Evet.”

“Buradan orası zor,” dedi.

“Nasıl olur, yol böyle gitmiyor mu?” dedim.

“İlerisi kapalı. Sen şimdi buradan geri dön, üstgeçide varınca sor, oradan anayola çıkacaksın,” dedi.

“Üstgeçide mi?” diye yineledim düzeltmesi için. Son sorduğum adam böyle dememişti.

Oraya giden yeni bir yol bulacakmış gibi sağına soluna, uzağa bir daha baktı.

“Yanlış gelmişsin. Sen en iyisi bu yolu geri dön, orada yine sor.”

Her sabah bildiğimiz bütün yönler altüst oluyordu bu şehirde. Gidiş yollarımız her gün değişiyor, yolun biri kapa-

nıp, başkası açılıyordu. Biz bir öncekini unutup, yenisini öğrenemez oluyorduk. Aslında artık hiçbirimiz nerede olduğumuzu bile bilmiyorduk.

Durakta beklemekten vazgeçtim. Kalabalık bir grup halinde yürümeye devam ettik yine. Bir ara ıslak insan kafaları, sırtları, omuzları arasında Hurşit'i gördüm. Ne işi vardı burada, arabaya ne olmuştu? Bu akışta durup konuşmak zordu. Uzaktan bağıırıyordu bana.

“Buralarda bir otopark varmış, gördün mü? Bulamıyorum.”

“Ne oldu?”

“Yemek almak için inmiştim. Dönüşte baktım yok, çekici alıp arabayı oraya götürmüş.”

“Sağ taraftan yürü.”

“Yürüdüm, yok.”

“Soldan git o zaman.”

Hurşit beni duydu mu, bilmiyorum. İkimiz de yürüyen kalabalığa kapılıp birbirimizden uzaklaştık.

Şehirdeki bu yürüyüş sonsuza dek sürecekmış gibi geliyor bazen. Gece bitiyor, sabah oluyor. Yağmur dinip, güneş yürüyenlerin ensesini yakıyor. Sıcaktan bayılacak gibi oluyorum. Umutsuzluğa kapıldığım anlarda ileride yanıp sönen ışığa bakıyorum. Oraya bir varsam, diyorum, ötesi kolay.

Şemsiye Çiçekleri

Bir sabah, kocaman kamyonların, vinçlerin, adını bilmediğimiz envai çeşit makinenin uğultusuna uyandık. Kobra yılanı gibi upuzun, kalın bir hortumun ağzını, taşocağından arda kalan çukura dayadılar. Körfez ıslah çalışmasında dipten çekilen çamurmuş boşaltılan. Homur homur, kasılıp gevşeyerek canlandı dev yılan ve ağzından o güne dek görmediğimiz karalıktaki, katran zehir, sakız gibi yapış yapış, kokulu bir çamur çukura akmaya başladı. Günlerce aktı, haftalarca... Her saat bu dev kobra, içini çıkarırcasına, yeri göğü inleyen bir öğürmeyle kusuyordu.

Arsızdı koku. Camı, kapıyı kapatsak da, evlerimizin bol yarıklı çatısından, sıvasız duvarlarımızın tuğla deliklerinden, pervaz aralarından, kapı budaklarından içerilere doluyordu. Elimize gelen çal çaputla bütün delikleri kapatsak da ne sestene ne de kokudan kurtulabildik. Sonra bir gün getirdikleri gibi geri çektiler hortumu. İçi boşalmış bağırsak gibi sürükleyip götürdüler. Bize de koca bir bataklık bıraktılar önümüzde, seyirlik. Kokusu içimize çürük gibi oturdu.

Çok yıllar önce oranın altı hep taşmış. Biz düzlüğün toprağında beyaz kireç badanalı evlerimizle, şemsiye çiçekleri gibi açtığımızda içi oyulmuş hilkat garibesiydi orası. Taşocağı kurup parça parça söküp taşımışlar o taşları. Yerin karnından alınınca taşları, geride bir acayip boşluk, yakılan çıban gibi bir çukur kalmış. Çukurun içi toprak niyetine kırık kırık kaya ve kaya tozuydu hep. Çevresinde ilaç için bir ağaç gölgesi olmadığından, öyle ölü bir yerdi. Sonra biz geldik, renk renk yayıldık o çukurun başına. Düzlüğünde bağımızı, bahçemizi kurduk, yıllarca o çukurun içine baktık.

Ben her akşam çilingir soframı kurardım bizim evin önüne. Taşa, kayaya baka baka göçüp geldiğimiz toprakları düşünürdüm. Böyle ağaçsız, kurak, kavruktu ya bizim oralar, bırakıp geldikten sonra ayrı bir tüterdi gözümüzde. Yan evden amcaoğlu gelirdi karısıyla, öteden Ayşe'yle Yakup. Akşamları dut ağacının altında bir koyu çayını içerdik Huriye'nin. Ben de onun için ateş yakardım bazen, kazanlarda kırmızıbiber falan kaynatırdı. Bizim çocuklar, mahalleninkiler hep o çukurun başında büyüdü.

Daha ötelerde uzunlu kısalı, dolaşık çile gibi birbirinin içine girmiş binalarıyla şehir uzanıyordu. Oradan da ötelerde, aşağılarda herkesin yanından burnunu tuta tuta geçtiği körfez vardı. Şimdi bizim önümüze yığıldıkları çamur oranın çamuruymuş. Yıllarca kenarındaki fabrikaların atıklarıyla çürüyen suyu temizlemişler nihayet. Pisliğine de bizi layık görmüşler.

Öyle deme diyordu, amcaoğlu Reşat. Bir bildiği varmış meğer. Ağzından döküp saçtı bir gün duyduklarını. Vay anam, bataklığın kokusu iyiymiş, dedim anlattıklarından sonra. Reşat son seçimlerde şimdiki belediye başkanına oy vermişti ya, övüp duruyordu burayla ilgili projeleri.

Kurt dedik, kulağı çıktı. Bazı adamlar gelip gitmeye baş-

ladı karşılarına. Ölçtüler biçtiler, yüksek direkli tabelalar, sıra sıra kazıklar falan dikmeye başladılar. Arabalar mahallenin dar girişinde sıra olup çamura saplandı. Anayoldan aşağıya kadar yürüdüler bizim gibi. Kalabalığı gören peşine takıldı kafilenin. Belediye başkanıymış, yanındakiler işadamı, mühendis falan.

Halkla hemhal olup konuşuyorlar ya biz de dertlerimizden konuştuk. Çamurlu yolu söyledik, bir de bataklığın dalga dalga yayılıp burnumuzun direğine dayanan kokusunu.

“Emekli misin amca?” diye sordu başkan.

“Öyle,”

“Ne iş yapardın?”

“Belediyede park bahçede çalışırdım,” dedim.

Birden canlandı başkan.

“Ooo, bizim emeklimiz. Dinle o zaman,” deyip yeni projelerden söz etti.

“Orası yeşil alan olacak, kenarına da görmediğiniz büyüklükte alışveriş merkezi yapılacak. Sizin de bu teneke çatılı yerden bitme eviniz para edecek,” dedi.

Bize bu müjdeli haber böylece duyurulmuş oldu. Bizimkiler düşen burunlarını unuttu da kulaklarına kadar yayılan ağızlarını toplayamadılar. Yüksek yüksek evlerde oturma hayalleri kurmaya başladı hepsi. Bataklık o saatten sonra misk-ü amber gibi kokmaya başlamıştı bile. Başkan yere göğe konduramayıp, eller üstünde yukarılara kadar taşıyıp arabasına uçurdular. Böylece ayakları çamura değmemiş oldu.

Konuştüğümüz yer, sokaktaki ıhlamur ağacının altıydı. Herkes çekilip gittiyse de bir ben kıpırdıyamadım yerimden. Gelen geçende bir neşe, bir heyecan.

“Ahir Amca, duymadın mı başkan?” diye seslendiler.

Bacaklarım tutmuyordu sadece, kulağım duyuyordu elbet.

“Anlamadın o vakit.”

“Anlamaz olur muyum?”

Sonra işte bizim beyaz badanalı evlerimize gelecekmiş sıra. Bahçemiz, bahçemizde bir tek ağacımız, yokuşlu, çamurlu, her daim ıslak yollarımız bir dozerle yerle bir edilecekmiş bir gün. Karşımızda kurulacak merkeze yakışır büyüklükte, yükseklikte, parlak parlak evler yapacaklarmış. Birkaç yıla olacaktı hem de. Bizim buralardan ta şehrin içine, oradan denize dek uzanan yeraltı trenleri yapacaklarmış. Bir parlak camdan şehir de buraya dikeceklermiş ötekiler gibi.

Bilmem neden, benim içim daraldı bunları düşününce. Kapıya kadar zor yürüdüm. Bahçe duvarına sırtımı yaslayıp gökyüzüne baktım. Bir kızıl ışık gördüm, düşmeye yer arıyor, koskoca şehirde bulamıyordu bir türlü. Bulamayınca buralara, ağaçlarımızın yapraklarına, evlerimize, buradaki insanların yüzlerine vurdu. Karşımızdaki bataklığın, köpük köpük çamuru bile güzelleşti ışıkla.

Bahçedeki sedire oturup, Huriye, diye seslendim içeri. Elinde koyu çayla geldi. Otur, dedim yanıma.

Huriye benim böyle hüzünlenip, bizim oraları andığımı bilirdi. Bu defa o değildi dert.

“Bak,” dedim, “uzaklara, ne görüyorsun?”

Ta uzakta, yüksek bir cam bina kızıl ışıkla alev almış ya-
nıyor gibiydi.

“Ne olacak,” dedi, “güneş batıyor.”

“Öyle de dedim, batmaya yer bulabiliyor mu? Işığı şehre vurup geri yansıyor.”

“Buna mı içerledin şimdi de? Emeklilik sana yaramadı,” dedi. “Oturmaktan yoruldu.”

Bataklığa baktık. Birkaç ayda üzerinde yeşil adacıklar, çalılı bitkiler oluşmuştu.

“Vay,” dedim. “Beğenmediğimiz bu batağı bile arar olacağız öyle mi?”

Yanına kasaba kadar büyük merkez, buralara da yüksek yüksek apartmanlar... Demek o yığıntı şehir buralara kadar

yayıliyordu artık. Uğultusuyla yavaş yavaş yaklaşıyordu bize. Giriyordu içimize kıyın kıyın. Yerlerimizi bırakıp buralara göçtüğümüzde bizi içine almaya zorlanan şehir, şimdi burayı içine katmaya geliyordu, öyle mi?

“Yükleniciler gelmeye başlamış,” dedi Huriye.

“Biz de gideriz buralardan,” dedim.

“Gidecek yer mi kaldı?”

“Öyle. O vakit niye veriyoruz bahçemizi?”

Durdu, düşündü Huriye. Aklına bir şey gelmiş gibi yekindi birden. Kız ne oluyorsun, demeye kalmadan bir solukta çatıya çıktı. O ağırkanlı Huriye kedi gibi nasıl çıktı oraya anlayamadım. Sonra oradan amcaoglunun bahçesine, karşıdaki avluya, ötedeki evlere, giderek bütün mahalleye bağıra bağıra duyurdu sesini. Sesi duyan bizim bahçeye toplanmaya başladı.

Öyle güzeldi ki Huriye çatıda. Öyle sanıyorum ki sesi mahalleyi de aşırıp ötedeki saç dolaşığı şehirden bile duyuldu. Dut ağacının kalın gövdesine yaslanıp Huriye'ye baktım. Yüzüne güneşin son ışığı düşüyordu.

Erik Bozumu

Dışarısı ak paktı, göz kamaştırır. Kıvamlı nem, sahil boyu nefessiz uzanan betonun, erimiş asfaltın, havadaki kumun, tozlu yaprağın, dili dışarıda köpeğin, yarı çıplak, kendini oradan oraya vuran insanın üzerine ateşi görmüş mum gibi yapışmıştı. Ağırdı. Kımıldayamaz olmuştuk bu yüzden. Hele gün ortasıysa, kendimizi atıyorduk yatağa Suna'yla. Gömme pencerenin, ipe gerili, ibrik desenli basma perdesi yukarı katlanırdı gün vakti ya şimdi indirmişiz. Loşluğu say ki serinlik.

Yararı yok, mercekten geçmiş ışık tutuşturur odanın eşyasını. Çarşaf deri gibi yapışmış üzerimize, kımıldadıkça acı acı etimizden sıyrılır. Öyle olurdu, dışarıya çökünce melanet bir sıcak. Delirten cırcırböceğinden, duvara yapışmış kertenkeleden, kuru otları hışırdatan soğuk yılanlardan başka canlı olmazdı dışarıda. Bir de elinden hortumunu düşürmeyen Yasin.

Güneş gözlüğü gözüne perçinli. Şortunun, askılı tişörtünün açıkta bıraktığı yerler yanık da, gerisi sütbeyaz. Dükkanını bırakamaz, sahile inmişliği yok bu yüzden. Günde bel-

ki on kez bahçe duvarının üzerine tırmanır. Oradan hop bizim bu tarafa. Kan ter içinde. Yüzünde sırtıkan bir gülüş. Ne yorgunluk, ne şikyet, ne sıcağın gergin sıkıntısı. U uca ekleyip uzattığı hortumu aşırıyor duvarın üstünden, sıska bir erik ağacını sulamak için. şırıl şırıl, yaz sıcağında, ne serinlik. Dükkânının nn suluyor, duvarı suluyor. Beş dakika ya kuruyor ya olsun. Islak toprak, ıslak beton kokusu sarıyor siteyi.

Erik ağıacı, orada, bir avuç toprakta yani, nasılsa boy vermişti. Derdi ışığı görmek. Üç tarafı betonla çevrili boşlukta ışık, pencerelerin camından yansıyan bir keskin kılıtı bizim için. Onun içinse hayat. Büyüdü, bu yıl erik bile verdi. Kekre. İ içe yazlık evlerin, bir ayak uzatımı yakın balkonların, iplere asılı havluların arasında, yarı karanlığın içinde ve taştan bir duvarın arkasında. Yasin'in inadıyla. Bytmek için.

İşte aynı Yasin'di o gün. Kt kt bir sesle yankılandı evlerin duvarları.

Balkonlara ıkanlar uğultulu bir sestir. Tak tak ritimli sese eşlik. Duyduk, kalkıp bakalım dedik, neler oluyor. Nasıl zordu yattığımız yerden kalkmak bu nemli şehirde. Sabah-tan denizi yüz kulaç arşınlamışız, kolumuz yerinden kalkmıyor.

Yanımda, eriyip yatağı yapışmış Suna'ya, "Sen kalkıp bakiver," diyorum. Suna denizden geldiğı gibi, kumlu bacağını yıkamadan mutfağı girip biber kızartmış. stne yoğurt, yanına makarnayla karpuz. Yiyip atmışız kendimizi yatağı. Yattığı yerden homurdanıyor.

"Dünya yıkılrsa kalkmam."

Yıkılıyor. Ses  evin duvarında patlayıp çoğalıyor değıl de sahilin ne kadar evi varsa yerle bir oluyor sanki.

Yarım doğırulup perdeyi kaldırdım, bir şey görünmüyor sandım. Olan biten her şeyi görmüşüm zaten. Cama değen ağacın dalları zelzele yemiş gibi sallantılı.

Neler oluyor dedim, bir hışımla balkona çıktım. Yasin elinde baltayla ağacın gövdesini yarıyor. Yüzünde bir kara öfke. Başka... acı mı ne? Kendinden geçmiş gibi. Vurdukça daha bir hızlı. Balkonlardaki yazlıkçı ahali niye kestiğini anlamış değil. Yıllarca gözünün içine baktığı ağacı, hem de ne zahmetle büyütüp.

“Yasin, ne yapıyorsun? Delirdin mi meyvesi üstünde ağacı...”

Yasin’in kulağı kurşun. Ne duydu, ne baktı. Ağaç elinde yaprak dal çırpınıyordu.

Alt katların balkonlarından başka girişi çıkışı yoktu bahçenin. Aradaki duvar Yasin’in dükkânının bitişiği. Kışın siyeyi bekler, yazın daracık bir bölmede ekmek, gazete, karpuz, deniz topu satar Yasin. Birkaç yıldır da bu erik ağacıyla haşır neşir. Ev almış, sahilden uzak, tepede yapılan evlerden. İçine birkaç parça eşya. Ben karpuzun iyisini seçerken o durmadan konuşur.

“Kışın buralar ölü. Kabaran denizin sesi olur başka da incin... Yalnızlık ne zor.”

“Evlen artık sen de.”

“O da olacak.”

Kararlı.

“Ne zaman Yasin, hayırlı olsun?”

“Var daha vakit.”

İnanmış, bekliyor.

Yasin’in bahçeye erik ağacı dikmesi bundan. Karşı eve Hülya Hanım taşındı taşınalı. Değildir, diyor Suna. Günahını alma adamın. Niye günah olsun? Biz Suna’yla balkonda çay içiyoruz, bakıyoruz Yasin yine hortumu takmış çeşmeye. Balkonda Hülya Hanım. Denizden gelmiş, ıslak havlusunu asıyor. Saçları ip ip omuzlarında. İri memelerini tıkıştırmış, göğüsten büzgülü, şilebezi bir elbisenin içine. Yarısı kendini dışarı dar atmış. Her gün bir havlu, bir mayo yan

yana kururken ipte, Hly Hanım balkonun demirine seriyor kendini de o da orada kuruyor.

Yasin'in hortumundan suları boşu boşuna şakır şakır akıyor baktıkça Hly Hanım'a.

Biz Suna'yla kahvemizi içiyoruz akşamları balkonda. Bakıyoruz Hly Hanım çay demlemiş, bir bardak da Yasin'e. Yasin balkonun genişçe yerine oturmuş, dışarıdan, bahçe tarafına. Laflıyorlar. Biz öğlen sıcağında bir ekmek için merdiven inip çıkarken, Hly Hanım'ın siparişleri torba torba, hop aşıyor bahçe duvarından.

"Gnahı boynuna," diyor Suna yine.

"Ne gnahı, biz evlendik de gnah mı işledik?"

Ağz dolusu gülüyor Suna.

"Hly Yasin'le mi? Duy da inanma."

Bu yaz sıcağında bir Yasin'in hayali eriyip bulanmış, bir de benimki demek. Ötekilerin zihni buz gibi dereye bırakılmış karpuz gibi dipdiri.

Yasin bir kalıp peyniri tartarken konuşuyoruz.

"E Yasin, erik ağacı da büyüdü."

"Ya..."

"Ne zaman toplarsın eriğini?"

"Yakında," diyor.

Suna'nın dedikleri geliyor aklıma acı acı. Yasin'in aklına hiç gelmiyor.

O hınçla vuruyor olmalı baltayla erik ağacının gövdesine. Erik de vermişti bu yıl. Kırmızı, cıvık, kabuğu kalın.

Suna geliyor yanıma.

"Görüyor musun," diyor, "herkes grltye çıkmış. Bir Hly'nın perdesi, kapısı kapalı."

Balkonuna bakıyorum Hly Hanım'ın. İpte asılı çamaşırları salınıp duruyor onun yerine. Havlusuyla iki parça bikininin yanında mavi çizgili bir deniz havlusu uçuşuyor, bir de siyah, uzun paçalı bir erkek mayosu.

Gözü dönmüş Yasin'in, ne yaptığını bilmiyor, belli.

“Engel olalım şuna.”

Bahçeye toplanıyoruz beş on kişi, gerisi balkonlarda. Bağrış çağrış. Baltayı tutan eline davranıyorum Yasin'in.

“Dur oğlum, delirdin mi? Ağaçtan ne istiyorsun?”

“Ağaç benim değil mi, keserim.”

Öfkesi sesini kalınlaştırmış. Bir acı güç gelmiş sıska kollarına, tutmak ne mümkün.

O sırada alt katın balkonunun kapısı yarım aralanıyor. Dağınık saçlı kadının başı görünüyor aralıktan. Yasin bir an durup o yöne bakıyor. Vazgeçip bırakır artık diye düşünüyor, güçlü bir darbe daha indiriyor ağacın gövdesine Yasin. Son bir kez daha.

Erikler her balta darbesiyle patır patır dökülüyor. Düşükleri gibi yarılp kan izi olup kalıyor yerde.

Yaprak Yanığı

Armut koktu koridor. Ağır, suçlu kasvet. Burnumu nereden buldu, nasıl buldu yani, nasıl? Kapattım kapıları, odaya doldu. Yorganın altına girdim, çarşaflar koktu. Derime yapıştı armut kokusu, meyve bıçağıyla derimi kazıdım ellerimden. Ellerim koktu.

Anlatsam inanmazlar. Anlatmam o yüzden, bilmesinler. Her şeyi çözüyorlar. Her olaya gerekçe, her boka neden. Bazen nedensiz olursun, sebebin olmaz. Öyle havada gaz gibi uçucu, ne ayak ne baş. Bazen yere inmeyi istemezsin. Hava güzel. Ne anlayacaklar.

Biri çorabına takmış aklını, parmağının ucu yırtılmış. Dö-vüne dövüne sabaha kadar ağladı. O ağlarken duvar diplerine yapıştık hepimiz. Bazısı böyle suspus durup, gecenin bir vakti bağrış kıyamet gidenlerden. Gündüz olanlar ancak dank ediyor kafalarına. Bazısı çok konuşuyor, ne konuştuğunu anlamazsın. Öyle ipe sapa gelmez şeyler. Bazıları da pek akli başında. Ama bir kibir, dersin dağların, denizlerin, yıldızların ve uzayın yüce bilgisi onlara gönderilmiş. Âlemler içinde bir âlem olan insanın sırrına bir onlar ermiş. Pek

konuşmaz böylesi. Ağır bir taş gibi kıpırtısız dururlar köşelerinde.

Oysa armut öyle korkunç.

Sabah kapılar açıldı. Kuşlar gibi doluştuk salona. Kahvaltı cıvıltılı bir şeydi. Çay ve ekmek kutsal. Öpüp başıma koydum. Seslere yüreğim dayanmıyor geceleri. Uyuyamıyorum.

Kalbim yükseğine tırmanıyor camdan, bir uğruna taş ve harp

Teyzemi severdim aslında.

Abim, penceresine bahçedeki armut ağacının dalları degen odaya beni kapattığında yirmilerimdeydim henüz. Annem yaşıyordu, delirmişti gerçi biraz. Her gün uzun uzun konuşuyordu. Burnu çok uzundu, her işe karışıyordu. Abim ondan önce bir gecede delirdi. Kapıyı, pencereyi parçaladı. Ağladı. Tinere alıştırmışlar dışarıda, onun suçu yok. O gün evde para bulamamış mı ne? Kızgınlığı onaymış. Annem cam kırıklarını süpüreceğine avuç avuç ağzına atıyordu. O gece kırık camların ışığı vurdu odama. Armut ağacı büyümüş, yeşil armutlar yetişmişti. Abim ve annem iyi değildi o yüzden. O yüzden çok sesli yerlerde duramıyorum. Ben.

Ve hür olsun ve yaşasın, yemin işine gülüyorum çok

Bir de lavantanın kokusunu unutamıyorum.

Teyzem vardı, uzakta. Akşamın birinde elinde valiziyle çıkıp geldi. Haliniz, dedi, bir süre, dedi, burada, dedi. Benim çıkamadığım odanın yanındaki odaya da teyzem yerleşti.

Eline çabuk kadınmış teyzem. O gelince evdeki işler çabuk oldu. Annem cam yemekten vazgeçti. Abim artık sidik kokmuyordu, altına yapıyordu o yaşta adam. Pijamasını çıkardılar, temiz pantolon giydirdiler, saçlarını taradılar. Askere gönderdiler. Bir ay sonra ölüsü geldi.

Teyzem ahlara ede ede dolaştı evde. Annem bir heykeldi, kuşlar konuyordu üzerine. Unutarak yaşayabiliyordu. Heykeller unutulur. Ben hatırlıyordum oysa.

Teyzem kapıdan yemeğimi, suyum, sigaramı eksik etmedi. Armut ağacı kurudu, bahçe küçüldü akşam setsiz ve perdesiz olunca kuşlar ve yankı ve parlak

Lavanta koktu ağır ve keskin.

Bir gün annem de öldü. Teyzem evi şakır şakır yıkadı kokulu sularla, ölünün değdiği yerleri tütsüledi. Ona ait ne varsa sokaktaki çöp tenekesinin yanına bıraktı. Hiç giyilmemiş terlikleri bile. Yerine kendisinininkileri getirdi. Babam bu değişikliği fark etmedi. Geceleri yanına yatan kadının annem değil de teyzem olduğunun bile farkında değildi. Bu yüzden de teyzeme annemin adıyla seslendi yıllarca.

Ona, annemin anısına saygı duyuyorsan böyle yapma, dedim bir gün. Sanki ölüm haberini o gün almış gibi hıçkırarak ağladı. Bilmiyordum, diyecekti neredeyse. Karşımda çocuk gibi ağlamasına inanamıyordum, annemin ölümünden üç yıl sonra. Sanırım gerçekten teyzemi annem sanmıştı.

O günden sonra babam bir daha eve gelmedi.

İyi kadındı teyzem. Kapımı aralık bıraktığından evin bütün odalarını ve dışarıya açılan kapısını görebiliyordum. Lavanta kokulu sularla yıkıyordu teyzem evi. Koltukları, perdeleri, duvarları, camları. Ev lavanta kokuyordu.

Sonra bir gece, aralık bıraktığı kapımı açtım. Salona yürüdüm yere basmaz ayaklarımla. Havada süzıldüm de denebilir. Ben yürüyemezdim. Odaları tek tek dolaştım. Yıkanmış yerlerin kokusunu çektim içime. Teyzemin yattığı odaya girdim. Lavanta rengine yorganı, lavanta çiçeği desenli çarşafı vardı. Lavanta gibi bir daldı teyzem. Yorganın altında sadece bir daldan ibaretti. Koparılmış bir daldı, solacaktı. Yıllar önce terk ettiği nişanlısı yüzünden soluyordu böyle. Elbiseleri, dantelleri, kumaşları, elleri kurumuştü çoktan. Canlanmalıydı yeniden, mis gibi kokmalıydı. Onun için birileri bir şeyler yapmalıydı hemen. Canlanması için suya konmalıydı.

Ertesi gün komşular ölüsünü bulduklarında su dolu küvette bir dal lavanta gibi boylu boyunca yatıyordu teyzem.

Armut ağacının yaprakları yandı o yıl, içi çekildi sanki dalların. Tanımadığım adamlardı, geldi, ağacı kesti, evin eşyasını götürdüler. Taşınan koltuk, halı, yatakla birlikte beni de çıkardılar evden. Getirip buraya koydular.

Her şeyin suçlusu, sorumlusu yamuk yeşil armutlarla ekşi lavanta kokusuydu. Bunu buradakilere anlatmaya çalıştım. Doktorlara. Ötekiler anlamaz, onlar deliydi. Ben çok anlattım yamuk armutları, dinlemediler.

Ardıçların havalanıp gökyüzünde yer bulamadıkları zamanlar bunlar. Akçaagaçların boy atıp boynundan vuruldukları zamanlar. Oysa ben sedir altındakilerin bir bir çıkarıldığı zamanlarda kaldım Nesli. Bir türlü bu zamana uyamadım.

Tepsi tepsi kiraz mı olurdu artık, dut mu? Perdelerin ge-yikleri bile canlanırdı da dört dönerdi ortada. Televizyonda, Evreşe türküsünü söylerdi kadınlar korosu. Bir örnek giydikleri uzun siyah eteklerine, boyunlarını örten hâkim ya-ka gömleklerine, karınları üzerinde kavuşturdukları kıpır-tısız kollarına rağmen şendiler. Yerdeki kilimler bile halaya kalkmış gibi dalga dalga tepinirdi sazların gümbürtüsüyle. Buna, kapı altlarından giren yelin de yardımı olurdu herhal-de. Bunca coşkuya teşne bir ev neden bu kadar suskundu?

Uzun süre tutulan bir yasın varlığını ben çok sonra öğrenecektim.

Aklım karışıyor. Nereye bakacağımı şaşıırıyorum. Neyin ne anlatmaya çalıştığını düşünüyorum, olmuyor. Bakıyorum, olmuyor. Dinliyorum, yok. Sesler ve renkler birbirine giriyor bazen. Karmaşanın girdabına tutuluyorum. Dönüyör

etraf ve her şey. Ben ortada bir nokta olup kayboluyorum.

Bunları Nesli'ye anlatmaya çalıştım. Gördüğünü bilemeyen diline ne gelebilirse artık. Anlamadı tabii. Ben de anlamıyordum. Ama onun anlamaması boş, benimki tıka basa doluydu. O, çilli yüzüne hiçbir ifade veremedi dinlerken. Şaşırmadı. Gülümsemedi. Kızmadı. Altüst olmadı yüzünün kıvrımları. Benim yüzümse topografik haritalar gibi çizgi çizgiydi. Kaygıdan ve korkudan.

Nesli güzel. Bakılası bir yüzü var. Burnu, boynu, alnı. Onları çevreleyen gür, kızıl, kıvrırcık saçları var. Nesli dünyanın neresine baksa bu güzellikle baktığından dünya ona güzel görünüyor. Ayna misali. Eşyalar yerli yerinde ve kıpırtısız duruyor. Gök, güneş, yıldız nasıl anlatılıyorsa öyle. Yağmur yukarıdan aşağıya iniyor ve çukurlara dolmayı biliyor. Ne deniyorsa o. Nesli dünyaya şaşırmıyor.

Bir benim mi aklım karışıyor böyle? Neden bu denli güvenilmez bir düş gibi duruyor önümde madde? Taş taşlığını bilip, unutsa benimle eğlenmeyi.

İşte, her neyse, yağmur Nesli'nin sandığı gibi yağmıyordu. Yanlış öğretmişlerdi ona da. Sulu sepken, sağanak, ahmakıslatan... İkinci yağmuru, yaz yağmuru, kar, dolu vesaire... Yağışın bu kadar çeşidi seni nasıl şaşırtmaz Nesli? Gözlerini aç. Yıkanmış ve dupduru suya kesmiş yeryüzünün temiz olduğuna nasıl inandın? O yakın ve uzak bulutların hükmünde kalmasına nasıl göz yumdun gökyüzünün? Her yağışın sancısını, acısını nasıl hissetmedin bir kere olsun eklemlerinde?

Benimki öyle mi?

Nesli gün yüzü görmüş. Ağmış, ağarmış yüzü. Sevecen olmanın ve hoş görünmenin, sabrın ve kadim anlayışların çemberinden çıkıp gelmiş. İçine bir huzur adacığı konmuş ki ne yer sarsılır ne gök delinir. Bir kez olsun oynamaz yerinden dünya. Dünyası hiç mi başına yıkılmaz Nesli'nin?

Benimki yıkılır. Her sarsıntıda ayakta kalanlar ve ayağa

kalkabilenler bir daha, bir daha sallanırlar. Ta ki hepsi yıkılana dek. Bundandır yüzümde bir kara lekedir ayakta duruşum. Hem de bütün insanlar gibi iki ayağımın üzerinde. Ondandır bu tam olma oyunundan utancım. Eksik bulmuşum ben dünyayı Nesli. Bu eksikliği tanıyıp biliyorken kafamın yerinde olması olacak iş değildi.

Çocuktum, bir gün bir adam geldi evimize. Kapısı taşlığa açılan bir odamız vardı, konuk odası. Evin girişinden ayrı. Odayı ona verdiler. Geceleri odasından tuhaf sesler geliyordu. Bazen inliyor, bazen bağırarak uyanıyordu. İlk gece kimse ne olduğunu anlamadı. Ormanda lanete tutulup huysuzlaşan bir hayvan mı yaklaşmıştı evlere? Aç kalmış kurt, yaralı bir ayı mıydı? Yoksa cinlerin oyunu mu açılmıştı o âlemden bu âleme? Kapının önünden geçemez oluşumuza bir anlam veremedik.

Konuk, sabahla erkenden kalktı. Yıkandı, giyindi. Yüzü seçilir oldu. Kahvaltı masasında onu izledik. Eli yüzü düzgün bir genç adam. İnce sesli, kibar huylu. Bastığı yeri incitmekten korkar hafif adımlı. Elleri beyaz, ince tüylü. Çerçevesiz camdan gözlükleri ardından derin bakışlı. Öyle oturup ev sahiplerine baktı.

Bizim büyükler dedi,

“Sabaha kadar inledin. Albastı mı, al karısı mı? Neydi seni rahat bırakmayan?”

Şaşırdı adam. Anımsamadı.

“Bir kâbustu herhalde.”

“Değil,” dediler.

Uzun yoldan gelmişti, dinlendi. Sonra biz dinledik, o anlattı. “Buranın suyu, toprağı can versin sana,” dedi bizim büyükler. Biraz zayıf ve solgun görünmüştü gözlerine. Durup durup sarılıyorlardı. İkinci gece inlemelere tıkırtılar katıldı. Tık tık kapıya, duvara vuruluyor, iyi misin diyenlere karşılık gelmiyordu. Üç gece de böyle sürdü.

Peyniri, yağı, taze ekmeği sürüp önüne karşısına oturduk.

Dediler, “Senin odandan tıkırtılar...”

“Belki faredir ya da çatıda gelincik...”

“Değil,” dediler.

Evin taşları kıpırdadı her gece. Tıkır tıkır yerinden sökülüp aşındılar. Temelinden gelen bir gümbürtüyle sarsıldı ev. Olanları, artık evlerin öteki odalarına yayılan seslerle karıştırdık.

Gündüz unuttur gibi olduk ya da konuşamadık bir türlü korkumuzdan. Konuksa yumuşak huyuyla nasıl da incelikli bir yer edinmişti aramızda. Akşamları sobanın başında otururken hikâyeler anlatmaya başlamıştı bize. Anlattıkça bambaşka biri oluyordu. Bu dünyadan değil gibiydi. Bilmediğimiz uzak bir hikâyenin kahramanıydı o. O kadar güzel anlatıyordu ki, anlattıklarının hepsini yaşamış olmalıydı. İnaniyorduk. Tıpkı gece evi yerinden söküp yukarıya kaldıran ve sabah olmadan yeniden yerine kuran sesler gibi gerçekti hepsi.

Bir oda dolusu insan, konuğun anlattıklarıyla ilgiliydi. Kimseye anlatamadığı o şey, her neyse, onu sadece ben bilecektim.

İşte o gecelerin birinde, kan ter içinde taşlığa çıktığında konuk, benimle karşılaştı. Ben o zamanlar, bit kadar boyumu aşan sorularımla bakıyordum dünyaya, cin gibi. Gördüğünü sorgusuz sualsiz içine çekiyordu zihnim. Konuk, kâbuslarının birinden daha kaçmıştı. Gözleri yuvalarından uğramış halde bana baktı, ben de ona baktım. Öyle olunca o gece, o taşlıkta adamın, kaçıp bizim buralara gelmesine neden, ne kadar burgaç varsa bir bir benim de içimde oluştu. Yani o gece o adam, içinin bütün ufuklarını bana gösterirken, gördüğü karanlıkları da içime akıttı.

Ben daha ona bir şey sormadan, “Peşimdeler,” dedi.

“Kötü adamlar mı? Kovboy filmlerindeki gibi mi?”

“Öyle de denebilir,” dedi. “Ama onları sorularıyla peşime ben taktım.”

Odasına girip yatağının ucuna ilişti. Aralık bıraktığı kapıdan onu görebiliyordum. Masanın üzerinde kocaman bir daktilo vardı. Filmlerde gördüğümünden daha büyüktü. Kitaplar ve kâğıtlarla kaplanmıştı masanın üzeri. Konuk, makinesinin başına geçti ve tıklar tıklar, sabaha kadar yazdı. Ertesi gün yazdıklarını ve daktilosunu bana bırakıp gitti. Onun soruları da benimle kalmış oldu. Ahşap kutusundaki daktiloyu olduğu gibi sakladım, bir gün bile dokunamadım. Kâğıtlarsa okunmaktan yıprandı.

Yıllar içinde, yarım yamalak ya da fısıltılı yapılan konuşmalardan anladım ki o konuk benim amcammış. Babamın, uzak bir şehirdeki üniversiteye gönderilen, bizi ziyaretinden sonraki yılda da intihar haberi gelen kardeşi.

Şimdi yüzümde yama bu gülücükler Nesli. Kapayamıyorum yırtıkları. Açık kalan yerlerinden rüzgâr esiyor. Üşüyorum. Ben de, tıpkı o onun gibi, bende kalan soruları başka birisine aktarmayı istiyorum. Bunca zaman bunu bekliyorum Nesli. Bildiğim ne varsa açılacak ve saçılacak yeryüzüne. Her şeyi almış, eteklerine doldurmuş dünya, bir de bizim gözümüzle bakacak kendisine. Baksın artık Nesli. O zaman başka yerlerden akacak yaşam. İz açıp çift sürecek. Kanal kanal, yarıklardan fışkıracak amcamın düşleri. Yakamdan, omuzlarımdan, saçlarımdan hiç düşmeyecek.

Ama henüz değil Nesli. Seninle değil.

Fare mi, yarasa mıydı? Yoksa başka bir şey mi? Acayip bir hayvandı, neydi bilmiyorum. Sokaktaki lağım çukurundan mı çıktı, çatıların altından mı uçup geldi, görmedim. Gri tüylü bir yaratık, yüzü, gözü yok, iki sivri diş ve tırnaktan ibaretti. Birdenbire dişiyle, tırnağıyla koluma saplanıverdi. Yolda yürüyordum, geceydi. Koluma yapışanın ne olduğunu vitrin ışıkları altında parlayan ıslak tüylerinden anlamam zordu ki, bunu düşünmeye çok da fırsatım olmadı. Keskin bir acıyla etimin yırtıldığını duymaya başlamıştım. Kolumu salladıkça sanki daha derine batıyordu dişleri. Yangısı sadece kolumda değil, bütün vücudumda dolaşıyordu. Hırlıyordu, kurtulmaya çalışıyordu o da, boyuna tırnakları uzuyordu. Birkaç pençe sonra kurtarabildi dişlerini. Kolumdan kopardığı iri bir et parçasını ayakucuma düşürüp gözden kaybordu.

O saatte oralar تنها olurdu. Beni kimse görmedi sanıyordum. Oysa etrafımda, korkudan bembeyaz olmuş suratlardan bir çember vardı. Kolumda açılan çukura, fışkıran kana, yerdeki et topağına bakıyorlardı kıpırtısız. Tanıklığın dehşetiyle donup kalmış olmalıydılar. Onlara doğru bir adım at-

mamla ayıldılar sanki. Tüylü yarattığı yeni görmüşçesine fer-yat figan kaçmaya başladılar. Onlara ne olmuştu anlamıyordum. Yardıma ihtiyacım vardı, parmaklarımı oynatamaz olmuştum. Yaranın hızlıca sarılması gerekiyordu yoksa bedenimdeki bütün kan bu sokağa boşalacak gibiydi. Yerdeki et topağını alıp çukurun içine geri tıktım.

Günlerce irinli sular köpük köpük kaynadı kolumda. Doktorun verdiği ilaçlar işe yaramadı. Yarayla birlikte kolum da eğrildi, büküldü bir acayip hal aldı. Yara, aylar sonra kuruduğunda bıraktığı iz yaradan daha korkunçtu. Bunu, insanların onu gördüklerinde, yüzlerindeki değişimden anlıyordum. Yolda karşılaştıklarım telaşla kenara çekiliyordu. Neydi onları bu kadar korkutan, anlamıyordum. Çirkin bir izdi sadece. Sanki başka bir şey daha vardı, herkesin bir bakışta anladığı, bana söylenmeyen.

Yara izi bulaşıcı bir şeymiş gibi otobüsteki kadın çocuğunu yanımdan uzaklaştırdı örneğin. Büfeci, uzaktan at parayı, müşteriye kaçırma, diye bağırdı. Kaldırımında yatan adam, işin zor, dedi kafasını sallayıp. Oysa onun gidecek bir evi bile yoktu. Giderek tüm şehri bir korkunun sardığını fark ediyordum. Korkunun bir kokusu vardı. Lağım gibi, çöp gibi bir koku, terle karışık. İniyordu şehrin üzerine. Benim üzerime.

Tanımadığım adamlar düştü peşime. Nereye gidiyorum, ne yapıyorum, bilmek istiyor gibiydiler. En fazla on adım yaklaşıp bu mesafeyi koruyorlardı. Ne yapsam, nereye girip çıksam izimi kaybettiremiyordum. Kameralar önünde oyalanmam şüphe yarattı. Karakolların önünden geçerken silahlar doğrultuldu üzerime. Okulların, bankaların bekçileri dik dik baktılar yüzüme. Bir şeyler oluyordu şehirdekilere. Bir suçu bekliyor gibiydiler. Kim bilir hangi durakta, hangi kalabalığın içinde, hangi önemli binaların birinin önünde işlenecekti suç? Sanırım o suçu ben işleyecektim. Girdiğim marketlerden, lokantalardan görevlilerin uzak takibi eşliğinin-

de dışarı püskürtölüyordum. Şehrin her an patlamaya hazır canlı bombası bendim sanırım. Onlar, benim bilmediğim bir şey biliyorlardı, kesin.

Bu sinsi kabullenmeyiş, beni içlerinden dışarı itti aylar sonunda. Şehir dışına atılan çöp yığını, pis kokulu atık gibiydim ben. Bir cüzamlı ya da bir ucubeydim onlar için. Aralarında yaşayamazdım daha fazla. İnsanların, bakışları ve korkularıyla beni huzursuz etmelerine katlanamıyordum.

Bir sabah evden çıktım ve bir daha dönmeyeceğimi anladım. Arkamdan gelen bağırışlara, sataşmalara aldırmadan insanların içinden geçip yürümeye devam ettim. Viyadükleri, kavşakları, köprüleri, evleri geride bıraktım. Nereye gittiğimi bilmiyordum. Şehrin dışında yaşanacak yer neresiydi insan için? Bunu bilmiyordum gerçekten. Çantamdaki su ve bisküviler bitince ne yapacaktım?

Saatler sonra çıkabildim şehrin dışına. Ötelerde ağaçlar sıklaşmış, tepeli, gövdeli bir boşluk duruyordu. Burası yaşam alanı olamayacak kadar yabancıydı bana. Uzakta, devasa sanayi siteleri görünüyordu, sanırım içi insan doluydu ama görünürde kimse yoktu. Bir hayalet gibi geçtim yakın köylerin, kasabaların yanından. Kimsenin beni görmesini istemiyordum.

Günler sonra yürümekten yorgun düşmüş bir halde, bir tarlanın başında karşılaştım onlarla. Yaşlı bir adam ve bir kadındı. Yakındaki köyden olmalıydılar. Sakince bana bakıyorlardı sadece. Korkmuyorlar, kaçmaya yeltenmiyorlardı. Geldiğim yerleri ve oralarda neler yaşadığımı biliyor gibiydiler üstelik.

Üzerimde pis bir koku gibi, kalabalıkların ilençleri vardı. Geç vakit sokak aralarının lanetli, küfürlü kavgaları, sabahları koşturan insanların öfkeli bağırışları, güpegündüz çıldıranların çığlıkları vardı. Upuzun bir geçmiş değildi benimki ve o ısırılma olayından önce ben de onlardan biriydim sade-

ce. Çok katlı evlerden birinin, küçücük bir dairesinde kapalı kalmışlığım; küçük bir ofisin daracık bölmesinde, önümdeki bilgisayarla uğraştığım; akşam eve dönerken itiş kakışın, pis kokulu otobüslerin boğuculuğu yüzümdeki çizgilerden okunuyordu. Onlar zahmetsizce okumuşlardı işte ya da bana öyle geliyordu.

Selam verdim, sevinçle selamımı aldılar. Benden korkmamış olmalarına şaşırmıştım.

Yine de alışkanlıkla,

“Bir kazaydı,” dedim kolumu göstererek.

Bunun onlar için önemli olmadığı ortadaydı.

Yaşlı adam, kalın, boğumlu parmaklarını uzatıp yarama dokundu. İçinde sızlayan, dişlerden kalma bir soğukluğun olduğunu fark ettim. Dokunuşun sıcaklığıyla ısınıyor, dipten bir iyileşmenin başladığını seziyordum. Oysa adam elini sadece meraktan uzatmıştı. Sıcaklığını kolumda bırakarak geri çekti.

Yaram ilk defa gözüme olduğundan daha çirkin görünmedi. Karanlık bir odada ışığın aniden yanması ve her şeyin görünür olması gibi bir şeydi o an yaşadığım. Şehirdeki hayatım karanlıktı, burayı ise görünür yapan neydi anlamıyordum. Fazladan bir ışık var gibiydi havada.

Ekip biçtikleri toprağa buyur ettiler beni. Birlikte yeri, otu, böceği incitmekten çekinerek oturduk. Önümüzde uzanan salkım saçak mısırlara baktık. Elbette onlar aynı gözlerle, bense şaşırmış, büyülenmiş bir halde aklımın alamayacağı şeylere bakıyordum. Bugüne kadar gördüğüm, bildiğimi sandığım şeylerden farkı yoktu gördüklerimin. Toprak, ot, çiçek, koçan, yaprak, su, gök, güneş. Gördüklerim bunlarsa da daha önce bana hiç görünmedikleri yüzleriyle oradaydılar.

Toprak cümbüşlü bir çanak gibiydi ve içi kabaran, üreyen, billursu parlaklıklarla yüzeye fıskıran canlı, capcanlı bir şeydi. Dalgalanıyor, kımıldıyor, her hareketinde üzerinde otu-

ran bizleri içine, daha derinine çekiyordu. Çekildikçe, elimiz, bacağımız değdikçe toprağın zerrelere hepimize sınırsız bir gücün akışının başladığını hissediyorduk. Toprağın üzerindeki, böcekler, solucanlar ve fareler, yılanlar ve envai çeşit ot, birbirinin içine geçmiş, birbirinde çoğalmış ve hem daha çok kendileri, hem birbirinden bir parça olmuş halde karşımızdaydılar. Her şey alabildiğine karışık bir o kadar yalındı.

Yanımdakilere baktım. O karmaşık güzelliğin lif lif, hücre hücre içindeydi ikisi de. Bedenleri neredeyse şeffaflaşmış ve doğaya karışmıştı. Parmaklarımın toprağa değdiği yerden başlayan değişimle ben de onlar gibi olmaya başlıyordum. Ben de giderek toprak, ot, böcek, gök ve güneş oluyordum.

*"Pencereden bakıyoruz kedimle. Dışarısı bir dünya curcuna.
Ne acelesi varsa, açılmış kabak çiçeği gibi, soyunmuş dökünmüş pirüpak
sabah. Şehrin çocuğu, yaşlısı, çalışanı dökülmüş sokaklara...
Gün başladı ya, durmayın evlerinizde. Doldurun sokakları, otobüsleri,
binaları. Akın akabildiğiniz kadar oluk oluk. Delin, deşin,
parçalayın yerin yüzünü. Derinine temel atıp, bıçak gibi saplayın
toprağın karnına binalarınızı. Camlar, metaller giydirin üzerlerine ki
ışısın... Bahçe zararlıları gibi kıymık kıymık, parça pinçik
her gün, her saat, düzenli yiyip bitirin dünyayı.
Bu yüzden bu sabahın erkeninde kalkmalar."*

Metal Hayatlar'da, modern dünyanın insan hayatını kâbu-
sa çevirişi; insanın mekanikleşip sistemin dönen çarkla-
rından biri haline gelişi, kendine ve içinde bulunduğu topluma
yabancılaşması anlatılıyor. Sert, eleştirel tonda anlatılmış, her
biri ayrı tatlar bırakan derin, sarsıcı öyküler. Üzerine beton
dökülmüş, metalle kaplanmış hayatlar...

Berna Durmaz, günümüzün en özgün ve usta öykücülerinden...
Şiirsel üslubu, baş döndürücü atmosferleriyle iz bırakan bir
yazar. "Hayat" denilen aldatmacayı sorguluyor, sorguluyor.

